

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

Nová sokolovna v desátém okrese. Den otevřených dveří v neděli 18. června 2000.

Z obsahu:

Rozhovor s Dr. Behalem

Výstava Járy Cimrmana v Praze

Největší firma v republice má problémy

Tragédie obětí nacismu je nepominutelnou výzvou

Rakousko chce omezit pohyb pracovních sil z ČR

6 - červen 2000

19. ročník

17. - 18. června 2000

Český Krumlov - slavnost růže

- dvoudenní zájezd společně s Austro-Bohemia s možností návštěvy zámeckého divadla: W. Shakespeare Veselé paničky winsorské, režie Jiří Menzel.

V ceně autobus, hotel se snídaní á 650,- ATS,

Záloha 500,- ATS na Kto.Nr.: 00659124804 BLZ 20151

u banky Austria Wien

odjezd Sebastianplatz 3., 1030 Wien

Přihlášky a info Austro-Bohemia, Fax: 8123650 nebo tel:523779

Nezapomenout pas a teplé oblečení!

Kontaktforum Spittelberg

p o ř á d á

Fotografickou výstavu Vladimíra Čevely

PRAHA VE VÍDNI

doba výstavy - od 20. 6. 2000 do 28. 7. 2000

Vernisáž - 20. 6. 2000 v 18.30 v Českém centru, Herrengasse, 1010 Vídeň

Na vernisáži zazpívají děti z české školy pod vedením paní učitelky Křenkové

Sokolská župa Rakouská

Verband der österr. Sokolvereine

společně s Tělocvičnou Jednotou Sokol Vídeň X

zahájí provoz nové sokolské tělocvičny

ve Vídni X., Angeligasse 21

v neděli dne 18. června 2000 od 9:30 hodin

V minulém čísle se bohužel objevilo několik chyb, za které se tímto omlouváme a uvádíme na správnou míru:

Str. 10 - Článek Boje v Mladé Frontě dokončení věty

.....spíše než k její záchraně vést k urychlení jejího pádu. Ma Fr

Na stránce 12 jsme omylem otiskli obrázek Milana Kundery místo ke článku str. 13 - Nový román Milana Kundery k článku str. 12 - 80. narozeniny Ludvíka Kundery

Stránka 27 .....pět let, po pěti procentech uvedlo posledních patnáct a dvacet let.

"Nedokončená" paní Bohdalové

Parafráze známého Schubertova díla se zdá příhodná. V případě Schuberta zůstala nedokončena symfonie, proto nazývána "Nedokončená", v pořadí, který uspořádal Kulturní klub dne 5. května 2000 pak zůstala "nedokončená" produkce paní Bohdalové. Diváci, kteří do krásného prostředí divadla Akzent přišli za uměním paní Bohdalové, byli trochu zklamáni. Nebyla jim totiž dána možnost obdivovat její herecké umění, jež je v ČR korunováno řadou ocenění. Paní Bohdalová se omezila v obou polovinách pořadu jen na vyprávění soukromých příhod, což podle programu mělo tvořit náplň pouze druhé části večera. Což o to, paní Bohdalová je mile vyprávěla, ale podobné příhody zažívá každý z nás. Více by nás v tomto směru zaujaly příběhy z divadelního prostředí, historky o známých hercích, režisérech, neboť tento svět je laikovi "nepřístupný". Hlavně jsme však "postrádali" paní herečku Jiřinu Bohdalovou. Že by si ji vídeňské publikum nezasloužilo?

mb

Ad Hilsneriáda

Rovněž účast českého vídeňského publika na večeru "Hilsneriáda" jako by potvrdila obecné zkušenosti těch, jež se případem "Hilsner" zabývají - totiž malý zájem. Kulturní klub byl vedle časopisu "Gemeinde" jediným rakouským periodikem, které zveřejnilo obšírnou informaci ke stému výročí události, jež se významně zapsala do českých dějin a v níž rozhodující úlohu sehrála osobnost T. G. Masaryka.

Laskavostí vedení Českého centra mohl Klub navíc uspořádat besedu s protagonisty hnutí za rehabilitaci Leopolda Hilsnera, Žida, odsouzeného k trestu smrti za údajně provedenou rituální vraždu křesťanské dívky v Polně na Českomoravské vysočině. Tento rozsudek byl vyvrcholením antisemitské nálady české společnosti v době monarchie. V čele hnutí za rehabilitaci L. Hilsnera stojí historik dr. B. Černý, J. Prchal, předseda Klubu za historickou Polnou a vídeňský lékař, MUDr. P. Vašíček.

V zajímavém pořadu posluchači shlédli nejdříve 2. díl dokumentárního filmu režiséra P. Buriana a historika J. Kořtoně "Souvislosti" z roku 1999. Po něm vystoupili uvedení přednášející s řadou kritických poznámek jednak k filmu, jednak informovali přítomné o nejnovějších skutečnostech, které byly "objevy" k případu Hilsner. Jednou z nich je např. rakouský film "Případ Hilsner" z roku 1919, natočený režisérem F. Köhlerem, v němž vedle tehdejších populárních herců -Erika Wagner, Walter Hubers - hrál sám sebe Leopold Hilsner. Neméně zajímavý je i fakt, že se současně rehabilitace L. Hilsnera ujal italský právník.

mb

SVU

Společnost pro vědy a umění /SVU/ už sice ve Vídni neexistuje - byla rozpuštěna po pádu železné opony v roce 1989 - její někteří bývalí členové se však někdy znovu setkávají. Někdejší předsedkyně SVU, dr. Věra Běhalová, je pozvala 12. května 2000 do Kaffee Prückel, aby společně vzpomenuli osobnosti nedávno zemřelého presidenta dr. Rudolfa Kirschlägera. Potěšitelné bylo, že se setkání zúčastnil i zástupce české ambasády Mag. Čech. K osobnosti dr. Kirschlägera promluvil pan L. Kolín, jemuž dr. Kirschläger, jako velvyslanec Rakouska v ČSSR, rozhodujícím způsobem pomohl při řešení jeho konfliktu s totalitním režimem. Z těchto kontaktů se vyvinulo krásné lidské přátelství. Pan Kolín pohovořil o vztahu dr. Kirschlägera k Čechům, české kultuře. Kriticky však také podotkl, že doposud nedošla tato Kirschlägerova angažovanost náležitého docenění na patřičných místech v ČR.

mb

Bylo vyprodáno

23. května hostovala v české škole "Dočasná Šejkspirovská společnost", amatérská divadelní skupina, která sdružuje obyvatele a vychovatele Jedličkova ústavu v Praze.

Na prknech, která znamenají svět, hráli osudem poznamenaní mladí lidé naplno. Jeviště pro ně není jenom divadelní svět, mnohdy je to terapie a to velmi významná.

V hledišti bohužel nebylo příliš mnoho diváků, ale ti, co byli, se bavili skvěle.

Na jevišti se nehrálo pouze veselé divadlo, tam se hrálo a uvažovalo o životě ve vší jeho syrovosti.

Maličký Jago byl při všech svých intrikách dojemný, na vozíčcích k divákovi přijížděly nejen známé postavy (Desdemona, Kordelie ...), ale hlavně lidské osudy a moudra jaksi umocněně. Představení vedlo hodně k zamyšlení.

K zamyšlení je ovšem také to, kde bylo vyprodáno, jak se praví v názvu článku, při poloprázdném hledišti.

Vyprodáno bylo v srdcích těch diváků, kteří nepřišli.

"Kdo hledí vlídným okem, bude požehnán, neboť dal ze svého chleba nemajetným" Přísloví Šalomounova 22,9/Starý zákon.

Jan Brabenec

Vážení přátelé,

v rámci rozsáhlého projektu "Praha - Evropské město kultury roku 2000" si Vás dovoluujeme pozvat jménem Univerzity Karlovy a v úzké spolupráci se Stálou komisí senátu pro krajany žijící v zahraničí, Poslanecké sněmovny pro styky s krajany a Odboru kulturních a krajských vztahů MZV ČR k účasti na

Konferenci zahraničních Čechů v Praze ve dnech 30. září - 5 října 2000.

Tato konference navazuje na Týden zahraničních Čechů, který se konal v Praze koncem června a počátkem července 1998. Doufáme, že také letošní setkání bude příležitostí k prohloubení osobních styků a účinné spolupráce, ke konstruktivnímu dialogu i k řešení stávajících problémů.

Bližší informace o setkání a programu v redakci. Přihlášky nejpozději do 26. června na adresu: PP Production, Švédská 21, 150 00 Praha 5, Tel.: +420 2 57 32 50 41-3, fax: +420 2 57 32 40, e-mail:pp.production@volny.cz

Mauthausen

Prof. PhDr. Jiří Fukač prorektor Masarykova Univerzita Brno

Konáme tuto pouť proto, abychom u příležitosti 55. výročí osvobození koncentračního tábora Mauthausen vzdali tichou vzpomínku obětem totalitního teroru a připomněli si - raději hlasitě nežli vnitřním zahloubáním - některé aktuální souvislosti. 55. výročí není samozřejmě jubileem takzvaně kulatým. Píše se však rok 2000, poslední rok století, v němž nebyly nikdy předtím rozvinuty technologie masového ničení lidských životů hromadného pošlapávání svobod celých národů i dalších širokých společenských skupin. Vzdáváme tedy, my Češi, z perspektivy znovu nabyté svobody hold mauthausenským mučedníkům naposledy ve 20. století. Za několik měsíců vstoupí lidstvo do příštího století, dokonce tisíciletí. Na rozdíl od situace před sto lety nikdo rozumný neočekává příchod nové doby, v níž vědecký a technický pokrok vše vyřeší. Nevěříme již ani na pohádky o zlatém věku, ani slovům o konci dějin a příjemné bezbřehosti masové konzumní společnosti. Víme, že dějiny půjdou dál, možná úspěch za úspěchem i konflikt za konfliktem, realisticky posuzujeme výhry i ztráty, jichž bylo dosaženo na poli humanity v posledních letech tohoto století, a stejně realisticky předpokládáme, že její další prohlubování bude závislé na mravenčí práci mnoha čínorodých jedinců a skupin. Dáváme tak vlastně zapravdu tomu, co o ideálech humanitních a jejich přetěžkém prosazování napsal před 99 léty Tomáš Garrigue Masaryk.

Právě Mauthausen se nám pak vyjevuje jako jedno z nejychnějších popření humanity. V krajině, která byla kolébkou mnoha kulturních velikánů, ale i šílených vizí nacismu, navíc nedaleko českých hranic a míst, kde se před více než půl tisíciletím rodily základy evropské reformace, vznikl oblundný, systémově dokonale promyšlený mechanismus na ničení lidské důstojnosti: kalkulováno bylo vše - práce i smrt, přikázané mlčení i hudba stimuluující pracovní výkonnost vězňů a podmalovávající rituály poprav a bujarou atmosféru esesáckého nevěstince. To je vše historicky zdokumentováno a rámeček tábora je dodnes patrný jako vřed na tváři líbezné krajiny.

A přece se mezi příslušníky nastupující generace různých národů stále častěji ozývají jedinci i skupiny buď popírající existenci nacistického teroru, nebo dokonce hlásící se k němu jako k následovánímhodnému programu. Navzdory neofesitelným svědectvím dávají v zemích na obou stranách nedaleké hranice desítky procent voličstva hlasy stranám, které více či méně nepokrytý glorifikují ty či ony rysy totalitní minulosti, ať již hnědé nebo rudé. Znovu jsme svědky toho, že organizmus demokratické společnosti se proti těmto tendencím brání pomalu a leckdy chabě. A tak zde u památníku tolika obětí si naposledy v tomto století položíme otázku, co máme, co hodláme a co musíme jako jedinci i činitelé námi zastoupených institucí udělat, aby tato infekce nezamořila nejen terén našich zemí, ale i první fázi nadcházejícího věku. Co učiníme, aby se oběti, ty vyjimečně přeživší, i ony, které se dne před 55 léty nedočkaly, nejevily s rostoucím časovým odstupem jako marné? Nedopusíme již nikdy demobilizaci rozumu a pokud v nás zmíněné úkazy vyvolávají ochablost, skepsi a nevíru, ptějme se s Václavem Havlem, kde jsou zdroje moci bezmocných. Vždyť právě mauthausenští mučedníci ji dokázali osvědčit i tváři tvář utrpení a smrti.

V roce 1997 připomněl prorektor Masarykovy univerzity, profesor Pavel Bravený na tomto místě jména těch členů naší akademické obce, kteří v letech nacistického teroru rozšířili početné řady mauthausenských mučedníků, a hovořil i o těch nemnoha jedincích, kteří z podlomeným zdravím hrůzy Mauthausenu přežili. Slova, byť i přesvědčivá a pádná, mohou ovšem z myslí lidí vyvanout. Oběti z řad brněnských vysokoškolských učitelů připomíná proto i tato pamětní deska. Je možná trvalejší než mluvené slovo, avšak i ten nejtrvalejší pomník by byl po delším čase jen dokumentaristickou veličinou, k níž bychom se vraceli takřkajíce jako archeologové, kdyby neplnil funkci apelu, jímž se ustavičně zapaluje v lidské mysli. Ano, ještě žijí pamětníci zdejších hrůz, ještě si některé generace dovedou vybavit - třeba jen jako dětskou vzpomínku - něco z autentické atmosféry 40. let, snad jsme se dokonce díky historikům naučili lépe rozlišovat legendy a pravdy o temných stránkách novodobé historie. Čas nás však od vrcholu i neslavného konce nacistické éry neúprosně vzdaluje a jména obětí se stávají symbolickou množinou. Mnozí brněnští vysokoškolské učitelé, kteří zde trpěli a často i dožili, zůstávají samozřejmě veličinami svých oborů. Jsou alespoň v tomto směru privilegováni. Jsme si zajisté vědomi toho, že utrpení všech, jimž bylo dáno projít mauthausenským peklem, má hodnotu nenahraditelné a tudíž stejně cenné lidské oběti. Vyzvedáme-li dnes jména vysokoškolských učitelů, činíme tak i s respektem vůči všem ostatním mučedníkům: prostě si jen uvědomujeme to, co prožili naši přímí předchůdci. Jedno memento, o kterém se tu zmínil před léty profesor Bravený, však zůstává. Není skutečně náhodné, že nacistický režim vedl v naší porobené zemi jeden z prvních a hlavních cílených úderů proti inteligenci. Nejinak si ostatně počínal i v zemi svého zrodu. A víme také, že podobným způsobem se - zřejmě zákonitě - chová každý totalitní režim. Represe 40. a 50. let, jakož i struktury perzekvovaných občanů v prvním i druhém případě, si byly velmi podobné. Víme také, že lekce udělená svobodným národům nacismem, zřejmě nestačila. Poučení z ní nebylo vyvozeno. Snad jsme už poučení alespoň dnes, po zkušenostech z dalších udělených lekcí. Slibme si to právě na tomto krvi posvěceném místě.

Informační zpravodaj I/2000 - NOVÁ VLAST

Koncem roku 1999 zemřel v Kalifornii dlouholetý spolupracovník *Nové Vlasti* redaktor *Svobodné Evropy* a spisovatel Jožka PEJ-SKAR. Svoji činností se mimo jiné i významně zapsal do dějin naší organizace. Spolupracoval s námi na úseku pomoci ČS politickým uprchlíkům, boje proti agentům ČS StB v zahraničí, přednášek pro naše členy a dalších akcí, které jsme podnikali pro osvobození naší vlasti. Založil Poradní sbor pro Západní Evropu. O jeho vlastenecké činnosti informoval podrobně jak domácí, tak zahraniční tisk a rozhlas, takže nám nezbyvá než jménem naší organizace milému a obětavému Jožkovi za všechnu jeho práci naposledy co nejvřeleji poděkovat a vyslovit upřímnou soustrast jeho manželce, která ho v jeho záslužné činnosti pro vlast a národ významně podporovala.

Začátkem roku 2000 opustil neočekávaně naše řady další náš krajan v zahraničí pan Dr. Ing. Jiří Skolka.

Obsáhlý a velmi pěkný a výstižný nekrolog byl uveřejněn v *Prase* ze 7.1.2000 a také v časopisu *Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku*.

Pan Dr. Ing. Skolka spolupracoval ještě před vznikem *Kulturního klubu* také s naší organizací na úseku kulturním a sociálním.

Po osvobození naší vlasti se na tomto úseku opět angažoval, kdy společně s našimi zástupci jednal se svým přítelem ministrem ČR M. Horálkem o možnostech zápočtu let odpracovaných našimi krajany v ČSR do základu pro výpočet jejich rakouského důchodu a jejich dalších problémech.

Pozůstalým jsme vyslovili upřímnou soustrast.

Koncem března 2000 nás zastihla zpráva, že v Praze skonal Dr. Ladislav Lis, známý disident, mluvčí *Charty 77*, (otiskli jsme v minulém čísle) poslanec *fed. Shromáždění a bojovník za lidská práva*. Projev nad jeho rakví, který přednesl předseda vlády ing. Miloš Zeman a obsáhlý nekrolog od Dr. Věňka Šilhánka jsou uveřejněny v *Právu Lidu* č. 2 2000. Ladislav Lis s námi spolupracoval již v době hluboké totality. Po změně v ČSR pracoval společně s ministry P. Millrem a M. Horálkem a naší organizací ve prospěch našich krajanů - uprchlíků v Rakousku. Jednáním s rakouskými představiteli a např. jednáním s Vysokým komisařem pro uprchlíky pomáhal řešit jejich problémy. Na jeho spolupráci s námi nikdy nezapomeneme.

Velký smutek nám způsobila zpráva o úmrtí bývalého prezidenta *Rakouské republiky* Dr. Rudolfa Kirchschräglagera, se kterým udržovali přátelské kontakty naši členové a členové *Kulturního klubu* až do jeho smrti. Byl velkým přítelem *Čechoslováků* a pomáhal našim krajanům uprchlíkům, kteří se v Rakousku octli v nouzi. Jeho mimořádné zásluhy o naše krajany odměnila již v době totality organizace *Nová Vlast* "Zlatou (pozlacenou) plaketou TGM". Po změně politické situace v ČSR dali naši členové podnět k setkání s panem bývalým prezidentem na slavnostním obědě uspořádaném čs. velvyslancem v Rakousku u příležitosti jeho 80. narozenin, kde došlo k oficiálnímu poděkování se strany čs. vládních představitelů. Na tomto setkání padl i návrh udělit Dr. Kirchschräglagerovi řád TGM. Návrh byl akceptován a řád udělen. Tak se Dr. Kirchschräglager stal asi jediným státníkem, kterému v době nesvobody udělil "Řád TGM" čs. exil a v době znovuzískání svobody pak "státní řád TGM".

Odešel dobrý člověk - nezapomeneme !

VLAKOVÉ SPOJENÍ

Zájem o jízdní řády na internetových stránkách a CD roste

Rostoucí zájem o jízdní řády na internetu zaznamenávají v posledním období České dráhy. Počátkem května padl rekord v návštěvnosti stránek s jízdními řády CD, kterých bylo během jednoho dne prohlédnuto více než sto tisíc. Tento server tak patřil mezi nejzajímavější v celé České republice.

Na internetové adrese www.vlakbus.cz je možno vyhledat nejen jízdní řády vlaků Českých drah, ale také autobusů a městské hromadné dopravy v řadě měst. Na serveru jsou v současné době dostupná data jak ze stávajícího jízdního řádu, tak z nového, který vstoupil v platnost 28. května 2000. Podle zadaného data systém sám rozezná, z jakého období platnosti jízdního řádu má nalézt správné spojení.

Ještě větší zájem o internetové vyhledávání spojů očekávají České dráhy na přelomu května a června v souvislosti se změnou jízdních řádů. V tomto období vstupuje na zmíněné stránky o více než třetinu více návštěvníků než obvykle.

Petr Štáhlavský
tiskový mluvčí GR ČD

II. mezinárodní setkání

Sobotkových se uskuteční v sobotu 26. 08. 2000

(v době soboteckého posvícení)
pod patronátem místopředsedy Senátu ČR MUDr. Přemysla Sobotky. Pro všechny účastníky bude připraven zajímavý program (prohlídka města, přijetí starostou, udělení domovských práv, zápis do městské kroniky) a bohaté pohoštění na posvícenském jarmarku.

Podrobnější informace rádi sdělí Klub přátel města Sobotky, předseda dr. Ivan Kafka - Zahradní 540, 507 43 Sobotka. Zváni jsou nejen nositelé jména SOBOTKA - SOBOTKOVÁ, ale všichni, kteří mají rádi dobrou zábavu a chtějí poznávat zajímavosti Českého ráje.

Rychleji z Vídně do Brna a Prahy

Od nového jízdního řádu (28.5.2000) budou jezdit vlaky kategorie EuroCity mezi Vídní, Brnem a Prahou (EC 70/71 "ANTONÍN DVOŘÁK", EC 172/173 "VINDOBONA" a EC 72/73 "SMETANA") opět o něco rychleji. Jízdní doba v relaci Vídeň - Brno (150 km) se zkrátí na 1h 40, Vídeň - Praha (405 km) na 4h 25 a Brno - Praha (255 km) na 2h 40. Přibude i nový sezónní vlak EC 74/75 "JOHANN GREGOR MENDEL" (*, v Praze z/na hl. nadrž.), který bude mezi těmito městy jezdit od 30.6. do 1.9.

Odjezdy vlaku EuroCity z Vídně (Wien Suedbf/Ost): 6.55, 10.55, 14.55 a 19.10*.

Příjezdy do Brna: 8.36, 12.36, 16.36 a 20.51*.

Příjezdy do Prahy-Holešovic (* hl. n.): 11.21, 15.21, 19.21, 23.43*.

Odjezdy z Prahy-Holešovic (* hl. n.): 6.37*, 10.39, 14.39, 18.39.

Odjezdy z Brna: 9.23*, 13.23, 17.23, 21.23.

Příjezdy do Vídně (Wien Suedbf/Ost): 11.03*, 15.03, 19.03, 23.03.

Všechny tyto vlaky pojedou již přes Českou Třebovou a budou zastavovat v Pardubicích.

J. Zajiček

Klub přátel Rakouska Praha volil

Ve velkém Raisově sále Národního domu na Vinohradech se v sobotu dne 1. dubna 2000 sešli v hojném počtu členové Klubu přátel Rakouska na své již IX. výroční schůzi.

K bohaté účasti členů Klubu z celé republiky přispělo svou účastí i několik krajanů z Vídně a zasedání poctila svou přítomností celá řada vzácných hostů: J.E. Dr. Klas Daublebsky, velvyslanec Rakouské republiky v ČR, Dr. Jürgen Em, viceprezident Světového svazu Rakušanů v cizině, Dr. Georg Schoiswohl, prezident Sdružení Rakušanů v ČR, Mag. Regina Figel a Viktor Schneider, velvyslanci radové, Mag. Susanne Ranetzky, kulturní rada Rakouského kulturního Institutu v Praze, Mag. Maria Grünes s manželem, ředitelka Rakouské školy v Praze a další.

Při pronesených zdrcivých čestných hostů vyjádřili kladné hodnocení dosavadní činnosti Klubu, jakož i nabídku další spolupráce s institucemi, které reprezentují.

Program schůze byl zpestřen vystoupením dětského folklorního souboru Lučinka.

V pracovní části zasedání byla předsedkyně Klubu Ing. Bombovou zhodnocena činnost a hospodaření Klubu za uplynulé funkční období, nastíněny aktivity pro další období, předloženy pokladní a revizní zprávy. Dále proběhla volba nového výboru a revizní komise. Všichni nově navržení, v čele s Ing. Věrou Bombovou jako předsedkyní a Petrem Kordou jako místopředsedou, byli plénem Klubu zvoleni jednomyslně.

Závěrem zasedání byla bohatá diskuze a posléze i neformální tradiční pobesedování členů Klubu, jehož umožnění spolu s podporou udržování a dalšího rozvíjení dobrých vztahů k Rakousku různými kulturně poznávacími akcemi je vlastně cílem činnosti Klubu přátel Rakouska.

Za výbor Klubu Ing. Věra Bombová
(zkráceno)

Přejeme nově zvolenému výboru v čele s paní předsedkyní Ing. Věrou Bombovou mnoho úspěchů do jeho záslužné práce.

Výbor a redakceKK

Máte rádi Jugendstil?

Pokud je Vaše odpověď kladná, jistě jste již absolvovali nejednu výstavu Jugendstilu neboli secese a prolistovali řadu katalogů a studií věnovaných tomuto údobí. Možná právě Vy jste narazili na jedno základní dílo o vídeňském mobiliáři Jugendstilu. Autorkou práce je ve Vídni působící česká kunsthistorička dr. Věra Běhalová /Vera Behal/. S touto drobnou ženou s obdivuhodnou vůlí jsem si povídala o kunsthistorii i o tom, jak život šel. O první německy psané knize, kterou přečetla jako gymnasistka a která ji zcela "vzala". Kniha "Eine Frau erlebt die Welt" jakoby nasměrovala její další životní kroky. S odstupem času na ni častěji vzpomíná a dospívá k závěru, že lidský život je sice krátký, ale mnoho se do něj "vejde". Většinou však předčí všechny romány.

V nedávné době se objevilo Vaše jméno ve spojitosti s významnou kulturní akcí v České republice, a to s výstavou věnovanou osobnosti architekta Josipa Plečnika.

Dr. Behal: Byla jsem vyzvána k účasti, v katalogu výstavy "Josip Plečnik - architekt pražského Hradu" byla otištěna moje studie "Alice Masaryková - Plečnik - Hrad". Duší celé akce byl především Damjan Prelovšek, současný velvyslanec Slovinska v ČR. Jen pro zajímavost, zmíněný katalog váží asi tři kilogramy.

Architekt J. Plečnik byl povolán vládou ČSR do funkce architekta Pražského hradu v roce 1920, jeho činnost zde skončila v roce 1934. Celé toto údobí je obecně označováno jako vrcholné Plečnikovo tvůrčí období. Nabízí se otázka, proč touto funkcí nebyl pověřen někdo z domácích architektů, např. J. Kotěra.

Dr. Behal: Postavení Plečnika v Praze bylo velmi problematické. Domácí architekti nemohli skutečně Hradu "zapomenout" tuto volbu. Svoji roli zde hrálo mnoho momentů, jistě velmi důležitý byl především fakt, že Plečnik byl znám rodině Masarykově nejen jako architekt, ale jako privátní osoba. Silně zde zapůsobila Alice Masaryková. Plečnik nepřišel do Prahy jako nováček, působil zde již za Rakouska-Uherska,

jako profesor na Uměleckoprůmyslové škole. Vedl obor dekorativní architektury po J. Kotěrovi. Bylo to v roce 1911. S Kotěrou se znali ze studií ve Vídni u prof. O. Wagnera.

Jak se pod Plečnikovým vedením změnil Pražský hrad?

V. Behal: Plečnik provedl úpravy čestného nádvoří a průjezdu k bytu presidenta, úpravy ke vstupu do Španělského sálu, úpravy okolí Hradu, komunikace.

Jeho činnost se však neomezila jen na Pražský hrad.

Dr. Behal: Ano, Plečnik provedl i úpravy interiéru zámku Lány.

Nejen Pražané mají možnost "denně" vnímat Plečnika mimo uvedené objekty.

Dr. Behal: Plečnik navrhl pro Prahu sakrální stavbu, a to kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na Vinohradech. Projekt byl realizován v roce 1932.

Tato stavba silně připomíná italskou renesanci.

Dr. Behal: Je to znak, který je charakteristický pro Plečnikovu tvorbu. Ovlivněn byl i studiem antického umění. "Dovedl" však zapojit do své tvorby i ryze středoevropské prvky. Např. pro úpravy Hradu použil výhradně českou žulu a mramor, tedy těžký stavební materiál. Přitom dosahuje účinku vznešenosti, neboť volí střídmy dekory, členitost velkých ploch a dokonale provedený detail.

Kde jste vystudovala obor kunsthistorie? Kdy to bylo?

Dr. Behal: Po maturitě v rodném Prostějově jsem nemohla jít studovat, byla válka, vysoké školy byly zavřené. Odešla jsem přesto do Prahy, protože jsem chtěla studovat na Konzervatoři. Dost dobře jsem hrála na housle a také zpívala, ale škola byla také uzavřena. Pracovala jsem v Česko-moravské plavební labské společnosti, kterou vedl můj strýc. Vedle toho jsem se soukromě učila německy, francouzsky, italsky, anglicky a rusky na Švehlově jazykové škole. Z němčiny, francouzštiny a italštiny jsem dokonce vykonala učitelské zkoušky. Když válka skončila, šla jsem pracovat do švýcarského Červeného kříže na Malé Straně.

Po válce se vysoké školy znovu otev-

řely.

Dr. Behal: Zapsala jsem se na Karlovu universitu. Původně jsem totiž chtěla studovat na Diplomatické akademii, ale ta v Praze neexistovala, pouze ve Vídni a Paříži. Studovat v Paříži nebylo tehdy pro mě možné, do Vídně se mi nechtělo. Zvolila jsem studium muzikologie, dějin umění a archeologie. V těchto letech /1945-49/ jsem studovala půl roku také na Università per gli stranieri v Perugii. V lednu 1949 jsem byla po politických čistkách jako politicky nespolehlivý živel ze studia vyloučena. Působila jsem pak jeden rok jako telefonistka na Francouzské ambasádě v Praze. Potom však přišel v roce 1951 zákaz kontaktů se zahraničními institucemi a já jsem byla "přeřazena" do pracovního nasazení, k manuální práci. Ještě v době studia jsem byla v kontaktu s těmi, kteří se nechtěli smířit s Únorem 1948, ať to byli studenti či profesori z kunsthistorie, muzikologie /prof. J. Hutter/ nebo archeologie /dr. Vacková/. V únoru 1952 jsem byla jako člen ilegální vysokoškolské skupiny, katolicky orientované, s kontakty na Vatikán, zatknuta a v listopadu 1952 pro tuto státu nepřátelskou činnost odsouzena k sedmi letům vězení. Samozřejmě následovalo odnětí občanských práv a ztráta veškerého osobního majetku. Vězení jsem prožila na Slovensku /Želiezovce/. Hned první den nás vyvezli na pole na brambory, odtud mě však spoluvězenkyně přinesli zpět v bramborovém koši. Na mě nemocné nohy toho bylo příliš. Druhý den jsem na pole nenastoupila a prohlásila jsem, že bych chtěla po těch sedmi letech, které si odsedím, také ještě chodit. Přeřadili mě pak na práci do kuchyně. Vzpomínám si, že když tatínkovi povolili návštěvu a uviděl mě, plakal. Přitom to byl "tvrdý" člověk. Rodiče se snažili "získat" pro mě milost, ale já jsem to odmítla, protože jsem nechtěla nikomu nic slíbovat.

Co Vás očekávalo po návratu z vězení?

Dr. Behal: Řeknu to velmi lakonicky - nic. Vrátila jsem se do Prahy tak zdravotně zřízená, že jsem se jen léčila. Pokoušela jsem se potom o nějaké pracovní zařazení, ale nikdo mě nechtěl zaměstnat, protože jsem pře-

přišla jako "živel" z vězení. Pak jsem dostala jakýsi glejt, na jehož základě jsem dostala minimální invalidní penzi. V roce 1966 se na mě "usmálo" štěstí. Dostala jsem se jako kunsthistorička do Galerie v Chebu a dále pak do Památkového úřadu v Plzni. Nikdo tam totiž nechtěl jít, takže obě instituce vzaly zavděk moji maličkostí.

"Osud" však opět zasáhl do Vašeho života.

Dr. Behal: Ano, byla to doba politického uvolnění v letech 1968-69. Tehdy jsem dostala pozvání k návštěvě do Francie od dcery generála Flipo. Generál Flipo byl známou osobností ještě z dob První republiky, což zřejmě způsobilo, že jsem dostala povolení k výjezdu. V březnu 1969 jsem vyjela do Francie přes Rakousko, kde jsem zažádala o politický asyl. Ten mi byl přiznán v roce 1970. Díky nesmírnému pochopení řady lidí jsem dostala stipendium i ubytování v jednom katolickém domově. Tak jsem v roce 1970 mohla začít s dokončením studia kunsthistorie, tentokrát na vídeňské Universitě. Zvolila jsem kunsthistorii jako hlavní obor, archeologii jako obor vedlejší. V roce 1974 jsem promovala jako Doctor der Philosophie.

Co se stalo předmětem Vašeho odborného zájmu?

Dr. Behal: V letech 1972-76 jsem obdržela pracovní stipendium od nadace Fritz Thyssen. Zabývala jsem se problematikou nábytku doby secese /Jugendstil/ ve sbírkách "Österreichisches Museum f. angewandte Kunst" ve Vídni. Studie vyšla knižně pod názvem "Möbel des Jugendstils" v nakladatelství Prestel v Mnichově v roce 1981 a 1988. Potom jsem spolupracovala na různých projektech při Institut f. Kunstgeschichte, publikovala jsem v odborné literatuře, překládala jsem. Od roku 1977 působím jako nezávislá kunsthistorička.

Ve Vídni jste se však angažovala i jinak.

Dr. Behal: Po doktorátu jsem vstoupila do SVU /Společnost pro vědy a umění/, stala jsem se potom i předsedkyní vídeňské odbočky.

Mohla byste uvést některé zajímavé

akce společnosti?

Dr. Behal: Byla jich jistě celá řada, měli jsme hosty nejen z Evropy, ale i ze zámoří. Vzpomínám si např. na herce Járu Kohouta, zpěvačku Šimkovou ze Sydney, prof. dr. Jiřího Nehněvajsu z Pittsburku, který promluvil o dojmech a zkušenostech ze svých opakovaných pobytů v Číně. Zajímavý byl cyklus filosofických přednášek dr. Jiřího Němce, žáka a přítele J. Patočky, přednáška literárního vědce prof. Měšťana o české oficiální a neoficiální literatuře, koncert a přednáška o královském nástroji - varhanech prof. Jána Valacha, Vilém Hejl referoval o genezi "Zprávy o organizovaném násilí" /vydané s K. Kaplanem/. Vídeňská odbočka SVU organizovala rovněž výstavy - např. Michael Coudenhove-Kalergi, J. Brabenec, V. Masar. Místopředsedou

vídeňské odbočky byl tehdy dr. František Schwarzenberg, který připravil také několik přednášek.

Čemu se věnujete v současné době?

Dr. Behal: "Flákám" se, abych pravdu řekla. Spolupracuji s Fondem pro vědecký výzkum, pro něj jsem dělala jednu srovnávací studii - "Theorie und Praxis der Möbel-Gestaltung Wien - Prag". Dále bych chtěla udělat pokračování práce, a to pod názvem "Architekten als Möbelentwerfer".

Vyšla Vaše práce také v češtině?

Dr. Behal: Ne, dosud nevyšla.

Jaké máte osobní přání?

Dr. Behal: Abych včas umřela. Tedy, abych žila jen tak dlouho, dokud jsem na vlastních nohách, dokud mohu myslet a quasi se pohy-

bovat, i když na mých nohách ne moc dobře, sedět za volantem a jet autem. Pokud to vše bude možné, chci žít, pak ani minutu déle.

Co byste chtěla ještě napsat?

Dr. Behal: Jednak bych chtěla dokončit studii Architekten als Möbelentwerfer. Možná se dám do něčeho dalšího.

Myslíte, že půjdete "do důchodu"?

Dr. Behal: Já už v důchodu jsem, pobírám penzi, ale minimální, takže musím pracovat, abych si mohla koupit např. boty. Až budu natolik neschopná pracovat, pak už zřejmě nebudu toužit ani po těch botách. Boty a pěkné oblečení jsou moje slabost.

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis.

Osobnost českého génia Járy Cimrmana přiblíží výstava v Praze

(ČTK) - Osobnost českého génia Járy Cimrmana přiblíží atypická výstava, kterou divadelní agentura Echo uspořádá od poloviny května do poloviny června v galerii Original v levém křídle budovy pražského Hlavního nádraží. "Divadlo Járy Cimrmana oslaví letos Kristova léta - třiatřicet let své existence. Proto jsme s Ladislavem Smoljakem a Zdeňkem Svěrákem, autory her o Cimrmanovi, přemýšleli o tom, že by v lavině českých umělců, kteří se k oslavám přelomu tisíciletí přihlásí, nemělo být jméno českého génia opomenuto," řekl ČTK o okolnostech vzniku expozice šéf agentury Echo a manažer souboru Václav Kotek. Uskuteční se jako součást projektu Praha - Evropské město kultury roku 2000 a významnou informací je i skutečnost, že jí prezident Václav Havel věnoval své motto "Cimrman nás všechny přežije".

Nejkrásnější české knihy

Za nejkrásnější knihy v oblasti krásné literatury označila porota tradiční soutěže pořádané Památkem národního písemnictví ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR pět svazků edice De arte, mezi odbornými a vědeckými tituly zvítězila kniha Petra Kratochvíla a Pavla Halíka Česká architektura 1989 až 1999. Mezi knihami o výtvarném umění a obrazovými publikacemi získal nejvyšší uznání opus Cesta na jih od Josefa Kroutvora, mezi bibliofilii se prosadily Písně kosmické Jana Nerudy v edici nakladatelství Aulos. Zlatá příčka v kategorii knih pro děti patří titulu Moniky Elšíkové Bubu a Cena Spolku českých grafiků Hollar byla udělena Jiřímu Šalamounovi za ilustrace k publikaci Nahá obryně aneb V pondělí ďábel nemůže. Porota označila celkovou kvalitu přihlášených titulů za vcelku dobrou, ale zejména v oblasti krásné literatury a v kategorii knih pro děti konstatovali porotci přetrvávající nedostatek skutečně kvalitních publikací. Zejména v případě knížek pro nejmenší čtenáře pochopitelně současná situace mrzí, je však třeba si uvědomit, že se patrně již nevrátí doba, kdy tvorba knih pro děti představovala vhodné pole seberealizace pro skutečně nejlepší tvůrce české literatury. Na druhé straně by ovšem byla nenapravitelná škoda, kdyby měla zaniknout skvělá dlouholetá tradice české dětské knihy a knižní pulty by opanovaly pouze řvavě barevné tituly americké provenience. Srdce nejmenších si Mickey Mausové a Dulík, Kulík a Bubík získali obdivuhodně snadno, ale jednotvárnost vždycky škodí a výzkumy mezi malými čtenáři ukazují, že české postavíčky nejsou zdaleka odsouzeny k zapomenutí. (MaFr)

Zájem o účast na zlínském festivalu filmů pro děti roste

(ČTK) - Dramatický růst zájmu o účast charakterizuje přípravy jubilejního 40. ročníku mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež ve Zlíně. "Letos se uskuteční od 28. května do 3. června. Zatímco loni na něm byly promítnuty snímky z třiatřiceti zemí, letos jde už o 33 zemí," řekl na dnešní tiskové konferenci v Praze prezident této prestižní přehlídky Vítězslav Jandák. Novinkou letošního ročníku bude takzvaný Junior Market, neboli mezinárodní trh s filmovou tvorbou pro děti.

Unikátní Želivský poklad se představuje veřejnosti

Želivský poklad, ojedinělé kulturní bohatství téměř tisícileté historie kláštera v Želivě na Pelhřimovsku, se ode dneška jako celek vůbec poprvé představuje veřejnosti na výstavě v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Expozice mimořádné umělecko-historické hodnoty, kterou připravily Kanonie premonstrátů v Želivě, Jihočeské muzeum a společnost Nebe, zde bude otevřena až do konce letošního roku.

Výstavu, jejíž uspořádání evokuje atmosféru kláštera, tvoří klenoty, vzácné tisky, bohoslužební textilie a náčiní, pontifikální předměty spjaté s osobami jednotlivých opatů, plastiky, deskové malby, obrazy a dobový mobiliář. Historicky zahrnuje období od středověku po současnost.

“Výstava je výjimečná především tím, že poprvé v historii českého výstavnictví posledních deseti let představuje veřejnosti ucelený výběr z umělecko-historických sbírek jedné konkrétní církevní instituce. V tomto případě jde o Kanonii premonstrátů v Želivě, která loni oslavila 850 let od svého založení,” řekl ČTK autor výstavy Juraj Thoma.

Také podle želivského opata Bronislava Ignáce Kramára je výstava výjimečná a ojedinělá. “Želivský poklad má velký význam nejen pro samotnou Želiv, Pelhřimov a okolí, ale samozřejmě i pro České Budějovice. Mnohé věci přitom budou pro návštěvníky výstavy jistě velkým zážitkem, neboť jejich umělecká hodnota je velmi vysoká,” uvedl opat.

Jedním z exponátů je i monstrance z roku 1950, z doby, kdy komunistický režim změnil Želivský klášter v internační tábor pro biskupy a představitelů zrušených řeholních řádů z celého tehdejšího Československa. Mezi nimi byli například tehdejší biskupové František Tomášek a Karel Otčenášek. Aby i v těchto těžkých podmínkách mohli konat bohoslužby, zhotovili si monstranci z plechovek od konzerv a dna sklenice od okurek.

Mezi hosty dnešní vernisáže byli vedle politiků a představitelů církve také papežský nuncius Giovanni Coppa a sekretář papežské rady pro kulturu Bernard Ardura.

Ida Kellarová a Romano Rat vystoupí v Ulánbátaru

(ČTK) - Ve sváteční den 8. května uvedla Mongolská televize dokumentární film Igora Chauna “S Idou za zrcadlem”, který prezentuje českou představitelku etnické hudby Idu Kellarovou. Tato osobnost české hudby přijela do Mongolska na pozvání Velvyslanectví ČR Ulánbátar, aby zde vystoupila se svou skupinou “Romano Rat”. První koncert se uskuteční 10. května v ulánbátarském Divadle opery s kapacitou 650 míst k 50. výročí navázání diplomatických styků s Mongolskem a má jej přenášet mongolská televize. Druhé vystoupení Kellarové bude v Ruském středisku pod záštitou Sorosovy nadace a Fondu S. Dzoringa a bude věnováno boji proti násilí a za toleranci.

Novinky z tvorby spisovatele Pavla Kohouta

Problematika konfliktu mezi českými a německými / rakouskými / obyvateli bývalých Sudet se stala námětem nového díla spisovatele Pavla Kohouta. Román “Ta dlouhá vina za kýlem” vyjde na podzim v mnichovském nakladatelství Knaus.

Světovou premiéru Kohoutovy hry “Nuly” uvede v listopadu t.r. Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni. Hra zpracovává posledních šedesát let života v Čechách.

Nové encyklopedie v ČR

Již dlouhou dobu byla v České republice pociťována na trhu neexistence rozsáhlé všeobecné encyklopedie - fenomenální Ottův slovník naučný je přes všechnu svou účtyhodnost a akribii přece jen poněkud zastaralý, Masarykův slovník naučný nebyl dotážen do řádného konce, Encyklopedický institut ČSAV se zmožil za řadu let pouze na několik příručích slovníků navíc notně poznamenaných dobovou rétorikou, různé pokusy začátkem devadesátých let neměly patřičnou úroveň. V současné době se ovšem objevily dva souběžné projekty, které se snaží existující mezeru zacelit - společnost Diderot se po vydání osmisvazkové encyklopedie, kterou distribuovala za velmi výhodné ceny, rozhodla přistoupit k ambicióznímu projektu dvacetisvazkového opusu se 180 tisíci hesly, který by měl zachycovat základní všeobecné vědomosti v co největší úplnosti. Prozatím vyšel první svazek, který ještě nedovoluje zcela jistě posoudit, nakolik se firmě její záměr zdařil, nicméně rozhodně se jedná o velmi pozoruhodný počín. Na trh byl uveden také první svazek desetidílné všeobecné encyklopedie Universum se 150 tisíci hesly, kterou vydává nakladatelství Odeon Knižní klub. Tato encyklopedie vychází z patnáctisvazkového korpusu encyklopedie Knaur doplněného o hesla významná pro českého čtenáře. Editoři se tak pokusili přenést do českého prostředí poznatky dosud trochu opomíjené a rozšířit tak obzor českých čtenářů. Hesla encyklopedie Universum jsou oproti Diderotu obvykle o něco stručnější, ale na druhé straně zde nalezneme i jinde se nevykytující údaje. Vysoce je hodnocena i úroveň ilustrací a pozornost vzbudil i odkazový systém. Zatímco rozsáhlejší encyklopedie Diderot bude vycházet několik let, encyklopedie Universum by se měla ke čtenářům dostat v kompletní podobě již příští rok. Ovšem Ottův slovník ve své dobové úplnosti a vědecké hodnotě asi přes všechnu snahu autorů hesel, lektorů a redaktorů asi překonán nebude. A snad se to v současné hektické době ani podařit nemůže.

(MaFr)

Výstava v Betlémské kapli

Pod názvem Česká architektura 1989 - 1999 očima kritiků byla instalována v Betlémské kapli výstava, která představila 45 realizovaných prací a tři studie. Výběr provedli přední čeští kritici. Výstava proběhla v rámci projektu Praha - Evropské město kultury 2000 a předznamenala rozsáhlou expozici, která se pod názvem Deset století architektury uskuteční v roce 2001 na Pražském hradě.

Ojedinělý soubor realizací a studií, který současná výstava představila, vznikl na základě výběru 11 nejvýznamnějších kritiků a historiků oboru. Doplnily ho statě jednotlivých kritiků a úvahy stovky předních českých intelektuálů, umělců a podnikatelů na téma architektura.

Výstava je putovní. Po Praze vede její cesta do Brna, Ostravy, Plzně a dále pak do Stockholmu, Drážďan, Bratislavy. (mk)

Ceny Harmonie

Časopis Harmonie, který každoročně uděluje ceny nejlepším nahrávkám klasické hudby, jazzu a world music předal svá ocenění na slavnostním večeru v pražském kostele sv. Vavřince. Ceny převzali zástupci úspěšných gramofonových společností.

Porota, která byla složená z kritiků a publicistů rozhodovala ve dvou kolech o vítězích v patnácti kategoriích.

Z českých firem byl úspěšný Supraphon, který získal první cenu v kategorii středověké a renesanční hudby za snímek Codex Franus v podání souboru Schola Gregoriana Pragensis. Jeho snímek Reflections byl natočen violoncellistou Jiřím Bártou a byl vyhlášen nejlepší českou nahrávkou.

V jazzové oblasti mezi jinými slavila úspěch nahrávka Requiem Branforda Marsalise. V oblasti world music obsadil první místo snímek Kulanjan od firmy Rykodisk-Hannibal. (mk)

Nová expozice v Terezíně

Novou expozici nazvanou Divadlo v terezínském ghettu otevřelo terezínské Muzeum ghetta v tamních Magdeburských kasárnách. Je to vzpomínka na dobu druhé světové války, kdy byli v Terezíně shromáždováni Židé z poloviny Evropy. Přežívali zde v nedůstojných podmínkách a pod stálou hrozbou smrtící Osvětami. A přesto se i zde rozvíjel kulturní život. Divadlo bylo rituálem, který všem připomínal jejich pošlapanou důstojnost.

Expozice, která je soustředěna v jednom sále se snaží navodit dobovou atmosféru. Rovněž výtvarníci zanechali svoji výpověď formou vymalovaných zákoutí pevnostního města. Všechny tyto aktivity byly kupodivu nacisty tolerovány, v dílech se ovšem nesměla objevit otevřená narážka proti nim.

V Magdeburských kasárnách je rovněž vytvořena rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta. V místnosti jsou velké palandy, nevětraný vzduch, na posteli leží rozečtená kniha a na stolku zbývá dohrát šachovou partii. Celá atmosféra navozuje pocit, jakoby si vězni odtud jen na chvíli odskočili.

Expozici o divadle v terezínském ghettu otevřel známý spisovatel Arnošt Lustig, který přiletěl kvůli této akci ze Spojených států. V Terezíně strávil jako chlapec tři roky.

Magdeburské kasárny jsou veřejnosti přístupné denně od 9 do 18 hodin. (mk)

Drtikolova Praha

Pražské uměleckoprůmyslové muzeum představilo reprezentativní celek z Drtikolových prací. Výstava František Drtikol: Fotografie z let 1901-1914 a album Z dvorů a dvorečků staré Prahy se soustředila především na dosud málo známé snímky z autorova raného období.

Fotografie Františka Drtikola se soustřeďovaly na tři základní témata: portrét, často i akt, krajinu a městskou scenerii. Drtikolova výjimečnost spočívala především ve výrobní technologii při zachycení atmosféry.

Návštěvníci tak měli možnost shlédnout fotografické portréty osobností české kultury počátku 20. století, akty, krajiny a především všechny snímky z alba Z dvorů a dvorečků staré Prahy. Tento soubor je řazen k vrcholům české fotografie před první světovou válkou. V roce 1911 ho vydali František Drtikol a fotograf amatér Augustin Škarda.

František Drtikol se narodil v roce 1883 v Příbrami. V letech 1901 - 1903 studoval v Mnichově. K těmto místům se i jeho rané dílo vztahuje a samozřejmě hlavně k Praze, kam posléze svůj prosperující ateliér přestěhoval.

Výstava byla uspořádána v rámci projektu Praha - Evropské město kultury 2000 ve spolupráci s Fondation Neumann.

Muzeum připravilo pro zájemce, kteří by se chtěli vydat po stopách Drtikolových fotografií sešit, který obsahuje mapu města s plánem a seznamem fotografovaných míst. (mk)

Pražský knižní veletrh opět úspěšný

V první polovině května se v Praze konal již pošesté mezinárodní knižní veletrh Svět knihy, který byl tentokrát zařazen do akce Praha - Evropské město kultury 2000. V jeho rámci opět proběhla řada nejrůznějších autogramiád, vyhlašování cen či besed s autory. Již tradičně je festival spojen s vyhlašování nejkrásnějších knih roku. Patrně nejvýznamnějším letošním hostem byl brazilský spisovatel Paulo Coelho, který dokázal nadchnout čtenáře i v Čechách. Za méně zdařilou lze považovat prezentaci čestného hosta: Valonska a Bruselu. Ne, snad, že by se vystavovatel nesnažil, ale opět se ukázalo, že k frankofonní literatuře Češi příliš blízko nemají. Francouzština je považována (podle mého názoru ostatně oprávněně) za příliš složitý jazyk, který před sebou patrně nemá zářné zítřky. Upadající tendenci vykazovala i prezentace německých knih - němečtí nakladatelé bystře odhadli, že z českého trhu velké zisky nekoukají a zařídili se podle toho. Švýcaři zůstali ve svém standardu, který sice nevede do extáze, ale také neurazí, stánku s rakouskou knižní produkcí jsem si nevšiml a obávám se, že tam ani nebyl. Pochopitelně, že nelze očekávat nějaký strhující obchod za situace, kdy průměrná kniha z Rakouska stojí dvakrát až třikrát tolik co publikace stejného typu z produkce českého nakladatelství, ale přesto by měli mít rakouské nakladatelské domy zájem na své prezentaci. Za několik let se přece ceny mohou srovnat. Naopak příjemně letos překvapily ruské expozice. Zatímco v minulých letech šlo o nevzhledné stánky s nevábne vypadajícím a předraženým zbožím a s mírně vyžilými nomenklaturními pracovníky s nápadně pomalovaným obličejem, které se tvářily velmi uraženě, když se je kdokoliv pokusil oslovit, tentokrát slušně vyhlížející muži a ženy (bohužel stále většinou neznalé světových jazyků vyjma ruštiny) nabízeli i řadu pozoruhodných a cenově přijatelných titulů. Také slovenský stánek ukazoval, že proud literatury by nemusel směřovat pouze z Čech na Slovensko, ale že by mnohé české čtenáře mohla zaujmout i slovenská kniha. Ovšem bezkonkurenčně největší zájem jeví návštěvníci o expozice domácích nakladatelů. Mnoho z nich nabízelo veletržní slevy, takže zájem byl pochopitelný. Navíc, jak připomněl jeden z vystavovatelů Češi čtou v průměru stále dvakrát tolik než Němci. Tlačeničky se objevovaly nejen před stánkem edice Harlequin nebo před pultem nakladatelství Egmont, které vydává českou mutaci dětského časopisu Kačer Donald (Donald Duck), ale také u nakladatelů vydávajících solidní literaturu, mezi které patří např. Argo, Prostor nebo Nakladatelství Lidové noviny. A děti se nezajímaly pouze o americkou literaturu, ale zaujal je například i tradiční časopis ABC mladých techniků a přírodovědců. Odborníci očekávají, že čtenářství v Čechách poklesne na úroveň evropského průměru, ale podobně strašili už před několika lety, doufejme, že se opět mýlí. Přestože letos veletrhu nepřálo počasí (bylo příliš krásné), ani další okolnosti (v poslední den veletrhu probíhal finálový zápas hokejového mistrovství světa) našel si letos své návštěvníky, kteří nebyli zklamáni, i když se zdálo, že přípravy na veletrh proběhly velmi narychlo. Samozřejmě si na své kromě vážných zájemců přišli i ti, kteří s oblibou vyhledávají podivnosti - ani tentokrát nechyběli představitelé nejrůznějších sekt, vábících na jedinou zjevenou pravdu. Jejich pulty však rozhodně davy neobléhalo. Kupodivu však letos nepřijely německé feministky. Vždycky mi jich bylo trochu líto, jak osaměle stály nad svými pamflety. Ale Češky nepotřebují patrně literaturu, aby dokázali zvládnout své mužské protějšky, vědí své už několik generací.

(MaFr)

Průmyslník Škoda na výstavě

Nedávno proběhla zajímavá výstava v Západočeském muzeu v

Plzni. Byla věnována životu a dílu legendárního českého průmyslníka Emila Škody. Poprvé v historii zde byly k vidění originály Škodových výkresů, které byly zpracovány ještě za jeho studií ve Vídni, dále pak erbovní listina jeho otce nebo například lodní kanon, vyrobený ve strojírně.

V letošním roce uplyne již sto let od smrti Emila Škody, jednoho z nejvýznamnějších českých podnikatelů. Ve druhé polovině minulého století založil největší plzeňský strojírenský podnik, čímž podpořil rozvoj celého města a zároveň ho uvedl ve známost v zahraničí. Úspěch Škodových závodů byl zajištěn nejen zkušenostmi Emila Škody získanými v zahraničí, ale také velkým rodinným jměním, které mu poskytovalo jistotu a určité zázemí.

Strojárna Škoda Plzeň původně vyráběla drobné součástky pro potravinářský průmysl nebo také mostní konstrukce. Posléze se specializovala na výrobu ušlechtilé oceli a výrobků z ní - odlitky velkých lodních součástí se brzy staly žádaným artiklem ve velkých evropských zemích. (Škoda například dostal zakázku na výrobu lodních děl při přezbrojování armády a námořnictva Rakousko-Uherska).

(mk)

Výtvarníci na internetu

Společnost pro současné umění z Ostravy zpřístupnila na internetu Lexikon českých výtvarníků narozených ve 20. století. Více než 4200 hesel a 860 stránek galerií z 200 měst České republiky bude zpracováno na internetové stránce www.sca-art.cz.

Zájemci mohou zjistit o každém výtvarníkovi základní osobní data, přehled výstav a mohou si prohlédnout barevné reprodukce. Mohou zde také vyhledat přehled kolektivních výstav, různých výtvarných spolků a sdružení, škol a také zajímavosti ze světa.

Lexikon je vytvořen tak, aby mohl být neustále operativně doplňován. Lexikon byl již představen zahraničním odborníkům na mezinárodní konferenci, která se konala na podzim loňského roku v Praze a jmenovala se Muzea, kulturní dědictví a digitální revoluce. (mk)

Svět knihy 2000

Dějištěm šestého ročníku mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy 2000 bylo v květnových dnech pražské Výstaviště.

Veletrh byl věnován kulturním a literárním dějinám i současnosti frankofonní části Belgie, regionu Valonsko-Brusel. Kromě francouzsky mluvících belgičanů se veletrhu zúčastnili i nakladatelé a distributoři z dalších zemí.

Veletrh nabídl návštěvníkům prezentaci 615 vystavovatelů. Hlavní pořadatel Svaz českých knihkupců a nakladatelů připravil řadu autogramiád, besed se spisovateli, autorských čtení i odborných seminářů. Doplňkem veletrhu byly i doprovodné výstavy. Například výstava "Václav Havel z různých stran" představila cizojazyčná vydání Havlových děl, "Praha - město v literatuře" představila Prahu jako zdroj inspirace beletristů. Rozsáhlá kolekce pod názvem "Knihy pro děti z USA" prezentovala severoamerické publikace z posledních 25 let.

Poprvé byl k vidění mimo Belgii soubor fotografií, které pořídil známý autor detektivek Georges Simenon.

(mk)

Ceny pro české vědce

Učená společnost ČR udělovala na svém 6. valném shromáždění ceny za mimořádné badatelské výsledky. V kategorii seniorů převzali ceny z rukou předsedy Učené společnosti, astronoma Jiřího Grygara Zdeněk Havlas za práci v oboru kvantové chemie, Josef Jančář, zabývající se problematikou struktury a chování heterogenních polymerních soustav, Jiří Matoušek za výkony v oboru výpočetní geometrie, Zdena Palková za své dílo o komunikaci mezi kvasinkovými koloniemi a Pavel Preiss za velkolepou monografii barokního malíře Františka Karla Palka. Mezi juniory do 35 let kraloval letos Jiří Sgall, specialista na kombinatoriku. Uvedené práce dokazují, že pesimistické předpovědi o naprostém konci české vědy byly naštěstí předčasné. Přestože čeští badatelé v oblasti přírodních, technických, matematických i humanitních věd zápolí s nedostatkem zahraniční literatury i s nevyhovujícím vybavením mnoha vědeckých ústavů, jejich práce často dosahují přinejmenším evropské úrovně. Vláda se sice v současné době snaží splnit svůj slib přiblížit procento výdajů na vědu poměrům v evropské unii, ale mnozí vědci se na základě svých smutných zkušeností domnívají, že jakýkoliv hospodářský ořes by zasáhl především základní výzkum. Zároveň se stále vedou rozsáhlé diskuse o kvalitě současného modelu financování vědy, ve kterém hrají velkou úlohu grantové agentury, jejichž rozhodnutí bývají občas předmětem bouřlivých diskusí. Přitom skutečností zůstává, že samotný plat vědce na obživu nestačí a badatel, který se nepodílí na nějakém grantu nebo komerční zakázce se ocitá na hranici naprosté chudoby. Velkou slabinou současného modelu je skutečnost, že zvýhodňuje již etablované vědecké kapacity, před začínajícími odborníky. V tomto směru byly sice podniknuty určité kroky, které by měly vést k rozšíření grantů omezených věkem žadatele, ale stále platí, že větší projekt musí zaštitit významná osobnost. Další závažný problém představuje časová omezenost grantových projektů, která má často negativní vliv na kvalitu výsledné práce. A tak by se dalo pokračovat donekonečna. Na druhé straně odpůrci tohoto systému nenabídlí zatím přijatelnou alternativu. Hlavní problém je stále stejný a neliší se od klíčového problému vědy v ostatních evropských zemích - stále slábnoucí veřejný rozpočet není schopen ufinancovat základní výzkum a soukromí sponzoři mají zájem jen o vědecké práce přinášející okamžitý zisk. To věru není převratné zjištění, bohužel však v tomto případě vědět neznamená vůbec nic. (MaFr)

Návrat Dagmar Havlové na jeviště

Začátkem příštího roku se Dagmar Havlová vrátí na jeviště Divadla na Vinohradech. Ztvární roli Marie Stuartovny ve hře anglického dramatika Roberta Bolta *Ať žije královna*. Režisérem bude Juraj Herz a premiéra se bude konat 9. února 2001.

Dagmar Havlová hovořila již dříve o tom, že by se ráda vrátila k herecké práci. Od roku 1980 byla členkou souboru Divadla na Vinohradech a to celých 17 let až do svého sňatku s prezidentem Václavem Havlem v roce 1997.

Havlová vystoupí ve Vinohradském divadle pohostinsky a svůj honorář pravděpodobně věnuje na charitativní účely. (mk)

Gospely v Semaforu

V pražském divadle Semafor měli diváci možnost vidět představení souboru Gospel Time a Zuzany Stírské nazvané Gospel Time Party.

Vůdčí osobností amatérského souboru je někdejší dětská hvězda účinkující v semaforických představeních Zuzana Stírská. Tato zpěvačka, jejíž umělecký přednes se vyznačuje širokým repertoárem, se po 18 letech emigrace vrátila do Čech.

V současné době účinkuje Zuzana Stírská s Jiřím Suchým a Jitkou Molavcovou v představení Zuzana se vrací. V dubnu mělo CD tohoto představení křest v Megastoru Bontonland v Praze. (mk)

Muzeum české populární hudby

V Praze na Malé Straně v budově Českého hudebního fondu v Besední ulici bylo otevřeno Pop Museum. Vážná hudba tady ustoupila rock'n'rollu, který z reproduktorů dokresluje prohlídku expozice dějin české populární hudby od jejích počátků až do doby "normalizace" v 70. letech. Toto období podstatně k horšímu a nadlouho změnilo její tvář.

Pop Museum bylo zřízeno občanským sdružením Muzeum a archiv populární hudby, které je složeno z autorů a spolupracovníků dokumentárního seriálu Bigbít, jehož prvních 27 dílů odvysílala Česká televize.

Expozice je součástí akce Praha - Evropské město kultury 2000.

V hlavním sále muzea jsou umístěny vitríny a dále pak tzv. pohyblivé klece, kde jsou umístěny dokumenty a fotografie. Ty mohou být volně přemísťovány a umožňují tak úpravu prostoru hlediště. Pop Museum může být díky tomu využíváno i ke koncertnímu nebo klubovému provozu.

Zájemcům o dějiny českého rocku jsou nabídnuty ke zhlédnutí originály a fotokopie různých písemných dokumentů, které připomínají vrcholné okamžiky i špatné časy domácí scény. Doplnují je často skutečně legendární artefakty.

Historie se začíná odvíjet připomínkou tramského a dixielandového hnutí, jako předchůdce rock'n'rollu. Pak následuje vzpomínka na Radio Luxembourg, které sehrálo důležitou roli při vzniku rock'n'rollu. Zde je možné vyslechnout vzácnou nahrávku jeho vysílání z roku 1959.

Největší zájem návštěvníků je soustředěn na kompletní sbírku elektrických kytar a baskytar československé výroby a v další řadě také historických magnetofonů. Na pódiu si pak návštěvníci sami mohou vyzkoušet historickou kytaru, zapojenou přes gramofon.

(mk)

České knihy na Strahově

35. ročník soutěže Nejkrásnější české knihy proběhl v letním refektáři Strahovského kláštera. Desetičlenná porota, kterou vedl Vladimír Suchánek hodnotila celkem 141 knih z české produkce, které prošly do užšího výběru. Šedesát svazků umístěných ve vitrínách, to je výsledná vítězná kolekce letošního ročníku soutěže.

V kategorii vědecké a odborné literatury zvítězila práce Petra Kratochvíla a Pavla Halíka Česká architektura 1989-1999, v kategorii beletrie pět svazků De arte (zde získal cenu za grafickou úpravu Stanislav Kolíbal) a z publikací pro děti byla prvním místem oceněna kniha Moniky Elšíkové Bubu (byla vydaná vlastním nákladem).

Dílo Cesta na jih od Josefa Kroutvora a kol. bylo úspěšné mezi knihami o výtvarném umění. V kategorii bibliofilských tisků si odnesly vítězství Písně kosmické Jana Nerudy se sedmi serigrafemi Zdeňka Sýkory.

První cena za katalog byla udělena k doprovodnému sborníku skončené pražské výstavy Akce slovo pohyb prostor.

Cenu Arna Šaňky za nejlepší studijní práci získal Václav Matoušek za knihu Extáze. Další cena za nejlepší polygrafické zpracování byla rozdělena mezi tři tituly: Signum design - Český design 1980-1999 (Milena Lamarová), Holophonic (Federico Díaz) a Eros v evropském grafickém umění v průběhu století (Jiří Machalický, Bohuslav Holý a Cyril Hoschl). Cenu SČUG Hollar za nejlepší ilustraci získal Jiří Šalamoun za knihu Nahá obryně aneb V pondělí ďábel nemůže.

V kategorii učebnic nebylo první místo uděleno vzhledem k jejich současné katastrofální úrovni.

(mk)

Alexandr Hackenschmied vystavuje v Praze

České centrum fotografie uvedlo zcela nový výběr z díla posledního žijícího fotografa meziválečné avantgardy Alexandra Hackenschmieda, vlastním jménem Alexandera Hammi- da, nar. v roce 1907.

Dvě výstavy, které připravil umělec pro Prahu jsou považovány za první výraznou prezentaci moderní fotografie v Čechách.

V roce 1934 se Hackenschmied stal zaměstnancem filmových ateliérů ve Zlíně. Koncem 30. let odjel do Paříže a brzy poté se usadil v New Yorku. V USA se uplatnil jako režisér, kameraman a střiháč dokumentárních filmů.

Rané dílo Alexandra Hackenschmieda se v původních autorských zvětšeninách dochovalo jen v torzu - ty jsou rovněž na výstavě k vidění. Některé snímky z archivních materiálů ve Zlíně se podařilo rekonstruovat a je možné vidět i záběry z USA. Publicista Pavel Vančát, který je i příležitostným kurátorem, sestavil komorní expozici, která představuje nevšední zážitky z tvorby známého umělce. Výstava potrvá do 23. června a po ní bude následovat projekce Hackenschmiedových filmů, z nichž mnohé nebyly dosud v Čechách promítány.

(mk)

Knihy Pavla Tigrida

V pražském nakladatelství Radioservis vydal Pavel Tigríd *Glosy o české politice 1996-1999*. Jednalo se původně o rozhlasové komentáře, které byly přepracovány do literární podoby.

Pavel Tigríd (nar. 1917), má potřebu vyjadřovat se k aktuálnímu politickému, společenskému a kulturnímu dění, což ho spojuje s prvním českým prezidentem T.G. Masarykem. Ten byl jak známo i jako prezident politickým analytikem a společenským a literárním kritikem.

Pavel Tigríd se v době svého působení, ve funkci ministra, jako nezávislý novinář odmlčel. Poté co opustil ministerské křeslo začal hned psát. Své glosy psal původně pro Český rozhlas. Jedná se o velmi zajímavé čtení a zároveň i o dokument doby. Tigríd je jako autor vtípný a moudrý a nelze si než přát, abychom v budoucnu mohli číst Tigrídovy paměti!

(mk)

Fotografický dokument

Nejvyšší purkrabství Pražského hradu ve spolupráci s Českým fotem a Správou Pražského hradu představilo zajímavou expozici - 1999 - Fotografie české společnosti.

Tento rozsáhlý dokumentaristický projekt vznikl z iniciativy občanského sdružení České foto a realizoval se od poloviny roku 1996 do závěru loňského roku.

11 autorů, mezi nimiž je značný generační rozdíl, představilo tak divákům nebývale širokou škálu rozličných aspektů v životě postkomunistické společnosti. Každý z autorů se pohyboval v určitém regionu, ve vymezených okruzích společnosti a díky tomu vznikla pestrá mozaika vesnice i města, komerčního i alternativního světa.

Tradiční kvalitou se vyznačují práce Karla Cudlína, svojí jedinečností potvrdil i ostravský Viktor Kolář. I další účastníci projektu jako Holomíček, Němec nebo Čejka předvedli v působivých kolekcích svojí výraznou osobitost.

(mk)

Exilová periodika

Obohacením českého knižního trhu se stala další ze základních bibliografických příruček - českého a slovenského exilu a krajanských tisků vydávaných po roce 1945.

Hlavní třídění bibliografie Exilová periodika je geograficko-politické, podle zemí, kde časopisy v české nebo slovenské verzi vycházely. Ve věcné části hesel je čtenář informován o vzniku a periodicitě časopisu, jeho obsahovém zaměření, vnější podobě, vazbách na další vydávání knih atd. Jsou zde vyjmenovány významné osobnosti, které s časopisem spolupracovaly a díla, která byla na jeho stránkách publikována. Tyto části hesel jsou nejzajímavější a často mnohé objevují (čtenář se například dozví, že Fučíkova Reportáž psaná na oprátce vycházela v roce 1947 v argentinském Československém vlastenci). Závěrečná část hesel s podrobným knihovnickým rozpisem informuje o tom, že většina zaznamenaných periodik je dostupná v pražské knihovně Libri prohibiti.

1093, to je počet anotovaných periodik. Některá periodika měla velmi krátký život a jsou spíše kuriozitou, ale jiná vycházela celá dlouhá desetiletí.

Po Katalogu knih českého exilu 1948-1994 nabídli autoři (Lucie Formanová, Jiří Gruntorád a Michal Příbáň) v této příručce přehledným způsobem další část pro čtenáře lákavých a dosud neuzavřených fondů. Exilová periodika jsou kromě přehlednosti i kvalitně typograficky provedena a vtištěna.

(mk)

Výstava sester Válových

Ve Veletržním paláci v Praze proběhla v květnu retrospektivní výstava sester Válových.

Obě sestry Válové, Jitka a Květa, se narodily v roce 1922 a jsou jednovaječná dvojčata. Téměř celý život prožily společně, spolu také studovaly v ateliéru Emila Filly na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, v letech 1945 - 1950. Před rokem a půl bohužel Květa Válová zemřela.

Již v roce 1954 byly obě sestry spoluzakladatelkami skupiny Trasa. Většinou společně vystavovaly, před šesti lety obdržely za svoje dílo Herderovu cenu.

Umělecký projev sester Válových je nezvykle podobně citově naladěný. Jejich dílo se skládá ze dvou základních složek, z jedné více hmotné a z druhé více duchovní. Obě složky se doplňují a prolínají a společně vytvářejí i velkou poetičnost většiny prací, jejichž hlavním tématem je člověk. Patrné je zde i vztah obou výtvarnic k umělcům, kteří spoluurčovali projev generace padesátých let. Například Fernand Legér, Pablo Picasso, Albert Giacometti nebo Bernard Buffet.

Výstava byla shromážděna z veřejných a soukromých sbírek, které představují všechna zásadní díla ze všech období. Součástí výstavy byla i bohatá dokumentace (autorský medailon sester Válových nebo filmový portrét od Josefa Hlaváčka). Soubor fotografií pak dokumentoval život obou umělkyní, seznámil diváka s okruhem blízkých přátel a kolegů ze skupiny Trasa.

Galerie Pecka vydala ve spolupráci s Národní galerií obsáhlou monografii, kterou obohatili svými texty známí historici umění a spisovatelé.

(mk)

Květa Válová: Poznání a údiv, 1969, olej na plátně, 161x200 cm

Výstava malířky Toyen

V pražském Domě U Kamenného zvonu a na Staroměstské radnici byla otevřena retrospektivní výstava české malířky Toyen.

Toyen, vlastním jménem Marie Čermínová se narodila v roce 1902 v Praze na Žižkově. Stýkala se s mnoha známými umělci

- Jindřichem Štýrským, Karlem Teigem, Vítězslavem Nezvalem, Adolfem Hoffmeisterem a Jaroslavem Seifertem. Ten se stal právě autorem jejího pseudonymu TOYEN. Od roku 1923 byla členkou Devětsilu a v roce 1934 byla spoluzakladatelkou Skupiny surrealistů v ČR. Od roku 1947 žila v emigraci ve Francii, kde se stala členkou pařížské surrealistické skupiny vedené André Bretonem.

Od nových poměrů v Československu se Toyen důsledně distancovala. Tato výstava, která se koná 20 let po smrti malířky, je první velkou retrospektivou Toyen. To platí nejen pro Českou republiku, ale ve světě vůbec.

Současnou výstavu uspořádala Galerie hlavního města Prahy ve spolupráci s Ústavem dějin umění České akademie věd. Expozice zahrnuje tvorbu Toyen od nejranějšího období, tzn. od 20. let, přes artificialismus, vrcholný surrealismus až po dlouhé pařížské období v emigraci. Knižní ilustrace a koláže jsou posledními pracemi, které Toyen v roce 1977 vytvořila. Zemřela v roce 1980 ve Francii.

Materiál, který výstava obsahuje, byl sestaven z několika evropských a dvou zámořských zemí. Vypůjčené obrazy jsou z mnoha galerií, muzeí a od soukromých sběratelů.

Pražská výstava předvádí některá dosud nezveřejněná díla Toyen. Například její koláže budou zveřejněny vůbec poprvé. Budou vystaveny ve Staroměstské radnici společně s knižními ilustracemi. Ve dvacátých a třicátých letech spolupracovala umělkyně na vydávání Edice 69 a Erotické revue. Z této oblasti, která byla malířce velmi blízká, jsou na výstavě rovněž ukázky.

Z vystavených obrazů jsou významné hlavně čtyři obrazy z cyklu Sedm mečů z roku 1957.

Monografie Toyen byla zatím vydána v 70. letech v Německu, v 80. letech ve Švédsku a v roce 1974 byla naposledy vydána v Paříži. V Čechách vychází v současné době poprvé - bude obsahovat 250 barevných a 250 černobílých reprodukcí. Tím snad bude alespoň částečně splacen dluh této neprávem opomíjené a pozdě objevené umělecké osobnosti. (mk)

Současná minulost (Česká postmoderní moderna)

V Alšově jihočeské galerii v Hluboké nad Vltavou byla otevřena výstava "Současné minulosti" (Česká postmoderní moderna 1900 - 2000). Dvě třetiny vystavených děl pocházejí se sbírek galerie, zbytek je z majetku autorů a ze soukromé sbírky. Galerie je otevřena každý den od 9. hod a potrvá do 29. října.

Pražské jaro

Do svého 55. ročníku vstoupil v roce 2000 jeden z nejstarších hudebních festivalů v Evropě Pražské jaro.

Při jeho slavnostním zahájení se v Obecním domě v Praze rozezněla symfonická báseň Bedřicha Smetany Má vlast v provedení Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Dirigentem byl Petr Altrichter. Ve více než sedmdesáti programech vystoupí téměř osm set umělců. Dověšením zajímavého programu budou dva mimořádné koncerty newyorské filharmonie, které se budou konat 24. a 25. června.

Nejvýznamnějším jubileem je 250 výročí úmrtí Johanna Sebastiana Bacha. V katedrále sv. Víta zazní při této příležitosti dvakrát Bachova Mše h moll. Dvojnásobně výročí má letos také český skladatel Zdeněk Fibich - narodil se roku 1850 a zemřel o padesát let později. Výjimečnou akcí bude nastudování melodramatu Smrt Hipodamie. V programu letošního Pražského jara se objevují více než kdy jindy skladatelé dvacátého století a rovněž tak současní autoři. Čtyři orchestrální koncerty jsou věnovány symfonickým dílům 20. století.

Mezi letošními interprety nejsou žádné mediálně proslulé hvězdy, v hudebním světě však zaujímají špičkové pozice a jejich jména jsou známá odborníkům.

Z letošní nabídky si jistě vybere každý zájemce, je pamatováno i na příznivce jazzu a dětem je určen nový muzikál Rychlé šipy. (mk)

Faust jako loutkové představení

Československo-americké loutkové divadlo připravilo pro malé i velké newyorské diváky adaptaci pověsti o doktoru Faustovi. Původní předloha byla přeložena do angličtiny v roce 1990 - přeložil ji český emigrant Vít Hořejš. Použil přitom židovského jazyka jidiš pro navození komických scén. Současně hru režíroval pro experimentální scénu La MaMa Experimental Theater. Soubor disponuje 24 půlmetrovými marionetami, které jsou staré více než sto let. Režisér je objevil v kostele Jana Husa v New Yorku. Loutku Mefista vyrobil koncem minulého století Karel Krob v Kladně. (mk)

Vzpomínka na Františka Langera

V květnu připomněly čtyři akce odkaz spisovatele Františka Langera (1888-1965). Významný prozaik, dramatik, esejista a publicista byl v roce 1911 spoluzakladatelem -s Jaroslavem Haškem- strany mírného pokroku v mezích zákona.

První akcí byla konference František Langer na zlomu století, která byla uspořádána ve Strahovském klášteře v Památníku národního písemnictví. Na toto jednání navazovala výstava František Langer a uplynulé století.

V průběhu knižního veletrhu Svět knihy 2000 byla plánována prezentace tří zahajovacích svazků z patnáctidílných Spisů Františka Langera.

Závěrem pak uspořádal Památník národního písemnictví v síni Boženy Němcové setkání s laureáty Ceny Františka Langera. (mk)

Národní technické muzeum vystavuje geodetické přístroje

(ČTK) - Předměty tajuplných názvů - teodolity, hypsometry, tachymetry či cirkumzenitál, určené k vyměřování zemských úhlů, vzdáleností a tlaků, vystavuje od 22. května pražské Národní technické muzeum. Výstava, nazvaná Geodetické přístroje v českých zemích, představuje nejvýznamnější geodetickou techniku české proveniencí od 16. století po 70. léta století dvacátého. Nejstarší vystavené předměty patří do období počátku výroby geodetických přístrojů v zemi - do doby Rudolfa II. Vystaven je například teodolit konstruktéra Heinricha Stolleho, který žil v rudolfinské době. Tento přístroj sloužil k měření a vytyčování úhlů. Ze stejného období pochází univerzální zeměměřičská, astronomická a námořnická pomůcka Jakubova hůl a plán Rudolfovy štoly pod Letnou, která přiváděla vodu do rybníků ve Stromovce. Vystaveny jsou i výrobky Meopty Praha. V obrazové části výstavy, která vznikla jako součást projektu Praha - Evropské město kultury, naleznou návštěvníci muzea mapy a portréty významných osobností oboru. Expozice bude otevřena do 16. července.

Opravená Müllerova vila potěšila i prezidenta Havla

(ČTK) - Ve své obnovené kráse se odborníkům i celebritám, včetně prezidenta Václava Havla, přestavil léta chátrající skvost z dílny architektů Adolfa Loose a Karla Lhoty v pražských Sřešovicích - Müllerova vila. Znovuoživení této architektonické památky, která byla postavena v letech 1928 až 1930 ve funkcionalistickém stylu, patří ke stěžejním projektům akce Praha - Evropské město kultury 2000. Veřejnosti bude objekt po dvouletém restaurování zpřístupněn od konce května.

Světově proslulá vila, postavená ve stroze funkčním stylu - prostá tehdy obvyklých secesních ozdob, bude sloužit jako muzeum Loosova díla s dokumentačním a studijním centrem. Návštěvník vily si ale bude moci prohlédnout její interiéry po zaplacení 300 korun. Tyto peníze by měly alespoň částečně navrátit 47 miliónů korun, které do opravy vložilo hlavní město.

Pražský primátor Jan Kasl při slavnostním otevření vily poznamenal, že její kouzlo tkví i v tom, že Loos při její stavbě porušil zřejmě všechny regulační principy tehdejší doby. "Jak je vidět, je občas dobře, když se podaří něco prosadit proti regulacím," poznamenal při pohledu na bílou, stroze vyhlížející vilu pražský primátor.

Prostor vily s typickým mramorovým obložením a stylovým nábytkem Kasl využil ke krátké schůzce s prezidentem, jenž se před lety zasadil o záchranu této stavební památky. Havlův mluvčí Ladislav Špaček ČTK řekl, že primátor hlavě státu vyložil, jak se promítne do praxe nedávno schválený zákon o hlavním městě. Zákon nově definuje postavení a působnost Prahy a jejích městských částí a upravuje výkon samosprávy i státní správy v Praze. Zatímco zákon o hlavním městě hodnotí primátor kladně, postěžoval si prezidentovi na projednávání zákon o rozpočtovém určení výnosů daní, který může Prahu v příštím roce připravit až o pětinu jejích příjmů.

Prezident si vnitřní prostory vily prohlédl jen zběžně a zevrubnou prohlídku si ponechá až na pozdější dobu. Stavbu, která je vzhledem ke své mimořádné hodnotě od roku 1995 národní kulturní památkou, si u architekta a filozofa Loose objednal stavební podnikatel František Müller. Jeho rodina ve vile žila i po částečném vyvlastnění v roce 1947 až do roku 1968. Po roce 1989 magistrát vilu koupil od Müllerovy dcery Evy Maternové.

Zvnějšku poměrně nenápadná budova skrývá interiér, který nemá téměř obdoby: každá místnost má jiné proporce a všechny jsou navzájem propojeny schodišti, což vytváří důmyslný systém prostorů. Na ploché střeše je terasa s výhledem na panoráma Prahy.

Brněnský rodák a světoběžník Adolf Loos (1870 až 1933) odmítal zdobnost typickou pro právě panující styl secese a prosazoval stroze funkční a praktickou obytnou architekturu. Müllerova vila je jeho vrcholným dílem. V Česku jeho autorství nese více než 30 budov a interiérů, většina z nich je však v dezolátním stavu.

V Řehlovicích začalo česko-německé výtvarné sympozium studentů

(ČTK) - První česko-německé výtvarné sympozium Porta Bohemica začalo v Řehlovicích na Ústecku. Osm studentů českých a německých uměleckých škol zde bude do pondělí tvořit pod vedením akademického malíře Svatopluka Klimeše z ústecké Univerzity J. E. Purkyně a diplomované designérky Lenky Holíkové umělecké artefakty z materiálů, které jim poskytne okolní příroda Českého středohoří.

Na Vyšehradě zazněl poslední potlesk pro Ljubu Hermanovou

(ČTK) - Potlesk, který zazněl na vyšehradském hřbitově v Praze, byl posledním holdem herečce a zpěvačce Ljubě Hermanové. Stal se součástí pietního aktu, při němž byla urna s jejími ostatky uložena do hrobu Nadace Život umělce. Šéf Divadla Semafor Jiří Suchý při této příležitosti citoval slova písně, kterou Hermanové věnoval Jaroslav Ježek. Zpívá se v ní, že "život je jen náhoda a smrt je jako moře, že každý k moři dopluje, někdo dříve a někdo později". "Ty už jsi k moři doplula. Věřím, že až se jednou v tom oceánu sejdeme, uslyším zase tvůj upřímný smích," dodal Jiří Suchý a vyzval přítomné, aby herečce, která byla celý život zvyklá na světlá reflektorů, naposledy zatleskali. Hrob Nadace Život umělce byl odhalen loni v červnu. První v něm spočinula urna s popelem Vlasty Fabianové. Pomník má podobu žulového, více než dva metry vysokého sloupu, na jehož vrcholu je bronzový kříž a část opony s divadelními maskami. Deska na zemi ponese jména těch, kteří tu spočinou - místo stačí pro 15 uren. Klid tu mají nalézt nejen herci, ale i umělci dalších oborů, nositelé ceny Senior Prix. Ljuba Hermanová zemřela 21. května 1996 ve věku 83 let. Urna s jejími ostatky byla doposud v kolumbáriu chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí.

Monografie o Bohumilu Hrabalovi

Ve Varšavském Českém centru byla v nedávných dnech hlavním tématem monografie o českém spisovateli Bohumilu Hrabalovi. Autorkou díla je Monika Zgustová, česká překladatelka a spisovatelka, která žije ve Španělsku. Tuto knihu nejprve vydalo v češtině nakladatelství Mladá fronta a v současné době jedno z polských nakladatelství.

Autorka vzpomínala na svoje setkání s Bohumilem Hrabalem. Ta se odbyvala převážně v pražských hospodách. Z těchto setkání si nepořizovala žádné nahrávky ani poznámky, protože se Hrabalovi neodvážila přiznat, že bude psát jeho monografii. Po její realizaci se Zgustová Bohumilu Hrabalovi přiznala a ten po přečtení díla prohlásil: "To jsem já." (mk)

V Obecním domě se představí fotografická sbírka Moravské galerie

Expozice z názvem Společnost před objektivem 1918 až 1989 zájemcům představí na 600 fotografií, řadu alb a publikací. Otevřena je od poloviny května do 10. září, a to od 10,00 do 18,00. Expozice navazuje na úspěšnou výstavu My 1949 až 1989, která byla loni v Brně instalována k desátému výročí listopadových událostí roku 1989. Vedle fotografií zapomenutých nebo vystavených poprvé představí výstava i tvorbu nejznámějších autorů z ČR a Slovenska. Nebudou mezi nimi chybět ani například fotografie Jana Saudka, Josefa Sudka, Jindřicha Štreita (právě vystavuje i ve Vídni v galerii na pavlači), Karla Hájka či Václava Jirů.

Další nový český muzikál

Nový český muzikál se bude jmenovat Fantom cirkusu a bude mít premiéru v říjnu tohoto roku.

Autorem celého projektu je Egon Kulhánek, producent West Side Story a Draculy. Režisérem je Zdeněk Suchý a textařem Tomáš Belek, spolupracuje skupina Sto zvířat.

Podle slov režiséra se nebude jednat o romantický muzikál, ale o poněkud osobitý humor, kterému bude odpovídat i bizarní výtvarná podoba příběhu. Jejím hlavním těžištěm bude kontrast bankovního a cirkusového prostředí, které bude inspirováno světoznámým muzikálem Fantom opery.

Divadlo, které celý projekt bude uvádět se jmenuje Stan d'art a jedná se o divadelní stan na pláni u stanice metra Chodov v Praze na Jižním Městě. (mk)

Milan Kundera obdržel ve Vídni cenu

Ceny, které nesou jméno významného německého filozofa a literárního vědce 18. století Johanna Gottfrieda Herdera jsou tradičně udělovány vědcům a umělcům ze zemí bývalého východního bloku hamburskou nadací F.V.S. Jedná se o ocenění za výrazný přínos k prohloubení kulturních a vědeckých styků mezi národy střední, východní a jihovýchodní Evropy. Cena je spojena s finanční odměnou ve výši 30 000 marek.

V letošním roce se stali jejími držiteli maďarský spisovatel Imre Kertész, slovenský historik umění Ján Bakoš, estonský skladatel Arvo Part, jugoslávský etnolog Ivan Čolovič, bulharský literární vědec Nikola Georgiev, řecký literární vědec Karolos Mitsakis a český spisovatel žijící ve Francii Milan Kundera.

Ceny byly jejich držitelům předány na vídeňské univerzitě rektorem Georgem Wincklerem.

Milan Kundera, o kterém je známo, že se vystupování na veřejnosti vyhýbá, se tradičně předávání cen neúčastnil. (mk)

Divadlo Spejbla a Hurvínka uvedlo premiéru hry "Hurvínkův výlet do 21. století", pro dospělé

Divadlo ji uvedlo jako jeden z projektů akce Praha - Evropské město kultury roku 2000.

Její cizojazyčná verze bude totiž na podzim určena zahraničním návštěvníkům Prahy. Premiérový večer byl o to slavnostnější, že spoluhráči Spejbla a Hurvínka - Mánička a Žeryk - oslavují v těchto dnech sedmdesátiny. Spejbl se poprvé divákům představil jako žertovné ztělesnění přítroublého měšťana v roce 1920 a Hurvíněk zdárný syn, bude příští rok pětasedmdesátiníkem. Divadlo Spejbla a Hurvínka si letos připomíná i 70 let od zahájení profesionální činnosti, 55 let působení v Praze, a Spejblovy osmdesátiny.

Světový památkový fond přispěje na obnovu Kuksu 35.000 dolarů

(ČTK) - Světový památkový fond (WMF) přispěje letos 35.000 americkými dolary (1.400.000 Kč) na obnovu skalního sochařského souboru v areálu Betléma v trutnovské památkové rezervaci Kuks. WMF přispěje na záchranu souboru soch vytesaných do skal v 18. století barokním mistrem Matyášem Bernardem Braunem v rámci programu pomoci stovce nejohroženějších světových památek.

O zařazení sochařského souboru na seznam nejohroženějších památek se zasadila bývalá americká velvyslankyně v ČR a ředitelka fondu pro Evropu Jennone Walkerové, která upozornila, že fond podpořil v ČR více projektů než v kterékoli zemi Evropy kromě Itálie, například Belveder na Pražském hradě, Telč, Český Krumlov, Lednici a Valtice.

Menzel patří v Chorvatsku k nejoblíbenějším zahraničním umělcům

(ČTK) - Velký úspěch na chorvatské kulturní scéně mají v poslední době nejen filmy Jiřího Menzela, ale také jeho vynikající divadelní režie. Hra "Zdravý nemocný" v Menzelově režii a v provedení záhřebského divadla Komédie se stala událostí minulé divadelní sezóny. Menzelovo dominantní postavení na chorvatské divadelní scéně se potvrdilo i v posledních dnech. Na známém festivalu ve Splitu, který je přehledem toho nejlepšího z chorvatské divadelní tvorby, získalo Menzelovo představení nejvíce cen a bylo zároveň vyhlášeno za celkově nejlepší hru sezóny. Chorvatský tisk a televize se předhánějí v zájmu o Menzela, který je považován za nejlepšího "vyslance" české kultury v Chorvatsku a obdivován jako umělec světového jména.

Kundera získal Herderovu cenu, ale ceremonie se nezúčastnil

(zpravodaj ČTK) - Herderovy ceny, které tradičně uděluje vědcům a umělcům ze zemí bývalého východního bloku hamburská nadace F.V.S., obdrželi v letošním roce český spisovatel Milan Kundera, slovenský historik umění Ján Bakoš, maďarský spisovatel Imre Kertész, estonský skladatel Arvo Pärt, bulharský literární vědec Nikola Georgiev, jugoslávský etnolog Ivan Čolovic a rovněž řecký literární vědec Karolos Mitsakis.

Čapkův památník ve Staré Huti

Výbor knižních ilustrací spisovatele Karla Čapka je k vidění v jeho památníku ve Stráži u Staré Huti na Příbramsku. Památník Karla Čapka se nachází v historickém areálu, který dal Čapkovi a herečce a spisovatelce Olze Schenplflugové v roce 1934 do užívání jako svatební dar Václav Palivec. Na Stráži, jak spisovatel letní sídlo pojmenoval, vznikla řada jeho známých děl, jako Cesta na sever, Bílá nemoc, Matka.

Vedle kreseb doplňujících cestopisy Výlet so Španěl nebo Anglické listy tam nechybějí ani obrázky štěněte Dášeny.

Mezinárodní festival smyčcových orchestrů se přesunul do ČR

(ČTK) - Mezinárodní festival smyčcových orchestrů Pro Archi se poprvé ve své historii přesunul do České republiky. Na ojedinělou soutěž evropského formátu se dnes do Jeseníku sjíždějí umělci z okolních států, ale také z Finska či Chile.

Do třináctitisícového města pod hřebenem Jeseníků míří 13 hudebních těles, 430 umělců a dvě desítky dirigentů, kteří budou do pondělka předvádět lidem své umění při řadě koncertů.

Film Ene bene zvítězil v San Francisku

Na 43. ročníku prestižního amerického filmového festivalu v San Francisku získal hlavní cenu "2000 SKYY Prize" debut české režisérky Alice Nellis Ene bene.

Tento film byl již úspěšný na festivalu v Rotterdamu a filmové přehlídce v Bergamu.

Režisérka Alice Nellis, která na festivalu cenu osobně převzala, se prosadila ve značné konkurenci. (mk)

Stále se daří

I březnové a dubnové výsledky ukazují pokračující hospodářské oživení v České republice. Z březnových údajů připomeňme alespoň skutečnost, že poprvé od začátku roku český vývoz rostl rychleji než dovoz a to přes přetrvávající vysoké ceny ropy. Vzhledem k očekávaným přímým zahraničním investicím v zemi a vzhledem k cenovému vývoji na trhu s ropou však analytici očekávají určité zhoršení. Zároveň někteří odborníci varují před velmi silnou závislostí českého zahraničního obchodu na Německu. Velmi pozitivně lze hodnotit zveřejněná čísla o vývoji nezaměstnanosti v dubnu. Počet lidí bez práce opět klesl o půl procenta. Pozitivní trend je pozorovatelný prakticky ve většině okresů České republiky. Zlepšení se bohužel nedotklo okresu Most, kde je stále 20,7 % nezaměstnaných. Zlepšující se situaci lze do určité míry přičíst i zahájení sezónních prací, nicméně se v něm projevuje bezpochyby i tvorba nových pracovních příležitostí. Příjemným průvodcem poklesu nezaměstnanosti je stabilní úroveň cen, které ve srovnání s předchozím měsícem klesly o 0,1 %, meziročně se pak zvýšily o 3,4 procenta. Největší vliv na tento vývoj měly snižující se ceny potravin, pohonných hmot a rekreačních zájezdů. Ani v následujícím období se podle odborníků nemusejí čeští občané obávat bouřlivého měnového vývoje a inflační spirály, zvláště když Česká národní banka je stále odhodlána podobným tlakům čelit. Lze však očekávat nepříjemný vliv stoupající ceny dolaru, a tím také stoupající ceny za zboží ze zemí s dolarovou ekonomikou. Meziročně o 6,5 procenta se také zvýšila stavební výroba, která svým rychlým růstem analyticky překvapila. Velký význam zde měl příliv peněz ze zahraničí do stavebních investic. Nejnovější údaje z české ekonomiky vesměs ukazují zlepšení ve většině ukazatelů, přesto však česká ekonomika zůstává i nadále dosti křehkou a náchylnou k různým problémům. Stále lze očekávat značné potíže především při restrukturalizaci českého hospodářství. Je otázka, zda se sociálnědemokratické vládě podaří uspokojivě vyřešit problém s propouštěním horníků ze zavíraných dolů (nedávno se konala okupační stávka v dole Kohinoor patřícím Mostecké uhelné společnosti) i dělníků z krachujících továren. Vzhledem ke stávající situaci ovšem do budoucna zatím hledět s mírným optimismem. (MaFr)

Zemědělci trpí suchem

Velké starosti způsobilo zemědělcům nebývale horké a suché počasí, které panovalo na přelomu dubna a května. Postižení byli především pěstitele zeleniny a ovoce, které zaskočila vlna slunečného počasí v nejnevhodnější možnou dobu. Většina z nich už ohlásila silně redukováná čísla ohledně očekávané sklizně a navíc upozorňují na nebezpečí přemnožení nejrůznějších škůdců. Vláda, kde mají zemědělci silnou pozici díky aktivitě ministra zemědělství a bývalého předsedy svazu zemědělských družstev Jana Fencla silné zastání, se rozhodla agrárnímu sektoru nařízením, které zbavuje zemědělce povinností platit vodu odebranou na zavlažování pozemků. Uvažuje se i o dalších úlevách v daňové oblasti, případně o odkladu některých povinných plateb. Vše se ovšem definitivně rozhodne až poté, co budou přesněji vyčísleny vzniklé škody. (MaFr)

Benešovu vilu opět uvidí veřejnost

Alespoň prezidentovu pracovnu a ložnici zpřístupní zřejmě od května 2001 Úřad vlády ve známé sezimovoustecké Benešově vile, kterou odkázala prezidentova manželka Hana státu na zbudování Benešova památníku. Objekt dosud slouží jako vládní rekreační a školicí středisko, jež je veřejnosti přístupné jen výjimečně. Pracovníci Úřadu vlády a Okresního úřadu v Táboře se v Sezimově Ústí shodli, že místnosti vybaví původním Benešovým nábytkem, který leží v depozitáři Husitského muzea. Jako druhý krok uctí prezidenta muzejní expozice, kterou úředníci posléze plánují postavit vedle cesty k hojně navštěvované Benešově hrobce. jp

Největší firma v republice má problémy

Elektrárenská společnost ČEZ, která patří s tržbami přes 55 miliard korun k největším v zemi, se zmitá v personálních problémech. Spory ve vedení se rozhořely především kvůli zakázce pro poradenskou firmu Omnimotio. "Posvítíl jsem do tunelu a začaly problémy," tvrdí odvolaný Svoboda, který do funkce nastoupil v lednu. Výsledkem sporů je, že se zastavil vývoj firmy, která navíc čeká na privatizaci. "Je to boj o moc, kdo z nich bude u privatizace," soudí zdroj, který je se situací v podniku obeznámen a nepřál si být jmenován. O svá místa může přijít v budoucnosti i představenstvo, které do funkcí zvolil na začátku loňského roku Fond národního majetku a ministerstvo průmyslu poté, co se do vlády dostala sociální demokracie. Dozorčí rada podniku je totiž s jeho prací nespokojena a žádá vyvození osobní odpovědnosti vedení ČEZ za současnou situaci. jp

Méně na sociální výdaje?

Světová banka doporučila české vládě zefektivnit systém sociálního zabezpečení a podpořit trend výběrovosti sociálních dávek. Přeloženo do srozumitelné řeči radí Světová banka omezit předčasné odchody do důchodu, zbrzdít valorizaci důchodů a sociálních dávek a zároveň stanovit jednotlivým ministerstvům stropy pro výdaje. Mandatorní výdaje, které v současné době představují více než osmdesát procent státního rozpočtu, se v poslední době staly v České republice terčem útoků zejména ze strany pravicových politických stran a některých ekonomů. Sociálnědemokratická vláda se tak ocitá mezi dvěma mlýnskými kameny, protože se na jedné straně zavázala v opoziční smlouvě ke snížení rozpočtového schodku, na straně druhé můžou sociálně necitlivé tahy naprosto zlikvidovat její voličskou základnu, která již teď není zrovna v nejlepším stavu. Navíc skandály v bankách příliš nepomáhají snahám rozšířit penzijní připojištění - občané se zkrátka bojí dát své peníze z ruky, navíc na poměrně dlouhou dobu. (MaFr)

Oslavy osvobození se konaly hlavně v Plzni

Na sto padesát tisíc lidí se přišlo podívat na vojenskou přehlídku, která se stala dominantou pětidenních oslav 55. výročí osvobození Plzně a ukončení bojů druhé světové války. Nebývalý zájem vzbudil průvod českých i zahraničních válečných veteránů, vojenské techniky a jednotek České armády. Naopak například v Brně si připomněli výročí konce druhé světové války jen představitelé města a přibližně dvě desítky pamětníků za absolutního nezájmu veřejnosti. V rámci oslav vítězství nad fašismem povýšil prezident Václav Havel šestnáct válečných veteránů, šest in memoriam, do generálských hodností a poděkoval všem, kdo bojovali po boku Spojenců za druhé světové války. *jp*

Velký propad Konsolidační banky

Podle nových odhadů by měl letos schodek veřejných rozpočtů v ČR dosáhnout obrovské výše 71,1 miliardy korun, což odpovídá 3,7 procenta hrubého domácího produktu. Na těchto nelichotivých číslech se velkou měrou podílí nutnost uhradit ztrátu Konsolidační banky za roky 1998 a 1999 ve výši přes 50 miliard. Konsolidační banka převzala větší část problematických úvěrů bank a významně se podílí na financování neprosperujících společností s majetkovou účastí státu. Konsolidační banka v poslední době také schválila provozní úvěr pro ČKD Dopravní systémy, díky kterému bude moci být dokončena zakázka na 22 vlakových souprav pro pražské metro. Stav veřejných financí by naopak mělo podle prognóz vylepšit hospodaření mimorozpočtových fondů, u kterých se za příznivého vývoje situace dá očekávat zisk až 11 miliard korun. V každém případě dnes Česká republika musí tvrdě platit za obrovský podnikatelský boom počátku devadesátých let, kdy bankovní úvěry byly přístupnější než žádala ekonomická prozíravost.

(MaFr)

Budějovické pivo nejen z Budvaru

Koncem dubna potvrdil Vrchní soud v Praze právo Jihočeských pivovarů používat na své výrobky označení Budweiser Bier a Budějovické pivo. Nicméně toto rozhodnutí podle zástupců společnosti Budvar na současném stavu vlastně nic nemění, protože spor, jehož počátky sahají do let 1991 až 1992 původně vypukl kvůli užívání označení původu před řádnou registrací. K té ovšem došlo už před několika lety. Podle Jihočeských pivovarů rozsudek Vrchního soudu, proti kterému již neexistuje řádné odvolání, umožní firmě rozvinout exportní činnost a pomoci tak společnosti ze současných vážných ekonomických problémů. *(MaFr)*

Vznikl největší řetězec v ČR

Největší maloobchodní společnost v ČR Ahold Czech Republic, která je součástí nadnárodního gigantu Royal Ahold se sídlem v Nizozemí sloučila začátkem května síť supermarketů Mana s diskontním řetězcem Sesam a vytvořila tak největší síť supermarketů v České republice nazvanou Albert, která zahrnuje celkem 140 prodejen. Společnost Ahold přitom v Čechách a na Moravě provozuje ještě dva megamarkety a tři hypermarkety a její loňské tržby dosáhly výše 18, 2 miliardy korun. Do budoucna se společnost hodlá ještě více koncentrovat na největší typy prodejen, jejichž podíl na tržbách by se měl výrazně zvětšit. Inu, malým krámkům, zdá se, definitivně odzvonilo. Tržby padesáti největších obchodních firem s převládajícím prodejem potravin loni stouply o 45 miliard a růst se dá očekávat i nadále. Přitom se prohlubují i rozdíly mezi několika největšími giganty na straně jedné a ostatními společnostmi na straně druhé. S další expanzí kromě společnosti Ahold počítá i společnost Makro ČR, Delvita, skupina Rewe (ovládá mimo jiné řetězce Billa a Penny Market), Tesco Stores i řetězce Spar a Carrefour. *(MaFr)*

Požáry ničily přírodu

Asi dva hektary lesa v těžko přístupné části Národního parku České Švýcarsko u obce Kyjov na Děčínsku poničil oheň. Likvidaci plamenů, které se účastnilo až sedmdesát hasičů, ztěžoval fakt, že všechna voda se do blízkosti ohně musela vozit v cisternách. "Ten terén je ale velmi špatně dostupný, takže určitý čas trvalo, než se nám k němu podařilo dostat vodu," řekl Jiří Toufar, operační důstojník děčínských hasičů. Při likvidaci požáru chtěli hasiči použít i vrtulník, od záměru však upustili. Oheň se šířil hlavně v kořenech stromů a voda z vrtulníku by se k nim nedostala. "Hasili jsme nakonec pouze hadicemi a vodou z cisteren. Na jedno místo jsme museli táhnout čtyři sta metrů hadic a na druhé ještě o sto metrů víc. Je to sice velmi náročné, při lesních požárech tak bohužel musíme postupovat často, protože to jinak nejde," podotkl Toufar. Příčiny vzniku požáru se zatím neodvažuje nikdo odhadnout, stejně jako vzniklou škodu. *jp*

Víno za zpozdě

Představitelé křesťanskodemokraticky orientované KDU-ČSL nezapřou, že značná část jejich voličů pochází z Moravy a podobně jako v meziválečném období prosluli v parlamentních kuloárech svoji náklonností k vínu. Peníze na jiskřivý mok i na nějaké to zakousnutí k němu získává poslanecký klub strany od svých členů v podobě pokut za pozdní příchod na zasedání. Další alkoholické nápoje zatím nebyly rozděleny podle stranického klíče, ale všeobecně je známa velká sympatie sociálnědemokratického předsedy vlády Miloše Zemana k becherovce a předák komunistů Miroslav Grebeníček zase s láskou hovoří o slivovici. Ostatně je známo, že v období 1. republiky vyřešil lidovecký předák opat Method Zavoral za pomoci tohoto destilátu nejeden vážný politický problém. Současní politici ovšem spíše jen způsobiují v opilosti dopravní nehody. *(MaFr)*

Ředitel kladrubského hřebčína dostal dánské vyznamenání

(ČTK) - Řediteli Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem Norbertu Zálišovi byl jménem dánské královny Margarety II. udělen dánský kříž Dannebrog. Podobné ocenění má v České republice pouze prezident Václav Havel, oznámilo dánské velvyslanectví v Praze. Norbert Záliš je jediným českým občanem, který obdržel vyznamenání rytíře řádu Dannebrog. Václav Havel obdržel podobné vysoké vyznamenání, Elephant order, které se poskytuje pouze hlavám státu.

Záliš vyznamenání převzal během slavnostního oběda, který na jeho počest uspořádal velvyslanec dánského království Ulrik Helweg-Larsen. Udělení vyznamenání je oceněním zásluh za rozvoj vzájemných česko-dánských vztahů a zvláště za rozšíření poznatků o Dánsku a dánské královské rodině v České republice.

V roce 1994 vyhrál kladrubský hřebčín veřejnou soutěž na obnovu dánského královského spřežení pro slavnostní příležitosti u dvora královny Margarety II. a do Dánska putovalo šestispřeží hřebců, které se mimořádně osvědčilo. O pět let později koupil v Kladrubech dánský královský dvůr další dva koně. Šestispřeží z Kladrub vezlo například královně Margaretu II. při příležitosti oslav 25. výročí jejího panování v lednu 1997 či prince Joachima při jeho sňatku.

Hřebčín je národní kulturní památkou včetně starokladrubského koně, který je jako jediné hospodářské zvíře chápán coby živoucí umělecké dílo raného novověku srovnatelné s ostatními uměleckými díly své doby. Hřebčín založil roku 1579 císař Rudolf II. a od tohoto data se píše i historie starokladrubského koně. Je to jediná rasa na světě vyšlechtěná speciálně pro ceremoniální dvorské účely.

Novoborští skláři vyrábějí pro Expo 2000 sklo ve stylu art deco

(ČTK) - Kolekci nápojového skla ve stylu art deco a broušené hranolové solitéry jako dárky pro "velmi důležité osoby" (VIP) z řad návštěvníků připravují pro světovou výstavu Expo 2000 v německém Hannoveru skláři firmy Astera v Novém Boru, řekl generální komisař účasti České republiky na EXPO 2000 Václav Bartuška.

Sklárna se tak zařadila mezi firmy, které budou v Hannoveru reprezentovat typicky české výrobky. Podle majitele sklárny Vladimíra Žíly si generální komisař z nabídky firmy vybral pět dekorů, které se dělají hlavně na větší nápojové komplety. "Nabídka dodat sklo na Expo 2000 je pro nás otázkou prestiže a také výzva. Musíme dokázat, že přestože jsme malá firma, dokážeme zajistit i poměrně velkou zakázku," řekl ČTK Žíla.

Podle něj na zakázce pro Expo pracuje 20 lidí. První zásilka odejde z Nového Boru už v květnu, aby byla v den zahájení výstavy, 1. června, připravena v prodejně na výstavišti. "Pak budeme zásoby průběžně doplňovat podle toho, jaký bude zájem," řekl Žíla. Dodal, že zatím nikdo není schopen říci, kolik skla bude nutně do listopadu, kdy světová výstava končí, na Expo dodat.

Novoborská sklárna se specializuje na výrobu nápojového skla zušlechťeného rytím a pískováním, na trh dodává i repliky ve stylu art deco. Vyrábí také autorské plastiky z křišťálu, jejichž autorem je Vladimír Žíla starší. Většina produkce firmy, která má pět stálých zaměstnanců, je však určena na vývoz.

Sklo z firmy Astera si budou moci návštěvníci zakoupit v prodejně suvenýrů, která je součástí české expozice na Expo 2000. Český pavilón nabídne návštěvníkům mimo jiné pohoštění v české restauraci, informační středisko a poskytne nezbytné provozní a organizační zázemí těm, kteří se budou starat o jeho chod.

Na rozvojové země 345 miliónů korun

Příspěvky na pomoc rozvojovým zemím dokázal předlistopadový režim v Československu úspěšně zdiskreditovat politizací celého problému, ale samotná snaha pomoci nejhůře ekonomicky postiženým oblastem světa je jistě chvályhodná. Současná Česká republika počítá s pomocí ve výši 345 miliónů korun. Největší část z této sumy by měly pohlít projekty Ministerstva průmyslu a obchodu mezi které patří mimo jiné pomoc při výstavbě závodu na montáž nákladních automobilů v Uzbekistánu, pomoc při zavádění implantátů cév v Jižní Americe nebo účast na obnově Bosny a Hercegoviny. Další významnou položku představují akce organizované ministerstvem školství - jedná se zejména o poskytování stipendií zahraničním studentům, o vyslání učitelů k českým menšinám do Chorvatska, Rumunska a na Ukrajinu nebo o pobyty našich expertů na univerzitách v Africe, Latinské Americe i v Asii. Mezi určitě nejpřínosnější projekty patří bezpochyby pomoc při likvidaci dětské obrny v Etiopii nebo výstavba polikliniky a výzkumného zdravotního centra v Zambii. Česká pomoc sice nedosahuje stejné úrovně jako před dvaceti lety, ale přesto pomáhá budovat dobré jméno ČR ve světě.

(MaFr)

Jaderné zařízení ze Škody pro Ukrajinu

V rámci půjčky Evropské banky pro rozvoj (EBRD) by se měl uskutečnit kontrakt mezi společností Škoda Jaderné systémy, dceřinného podniku a. s. Škoda Holding a ukrajinskými partnery, podle kterého by česká firma měla dodat pohony regulačních orgánů včetně elektroniky pro dokončení dvou bloků Chmelnické a Rovenské jaderné elektrárny. Zakázka by měla dosáhnout výše zhruba 30 miliónů dolarů, což představuje skoro 1,2 miliardy korun. Situaci ovšem komplikují nesnadná jednání mezi EBRD a Ukrajinou, které se zatím nepodařilo úspěšně uzavřít.

(MaFr)

Zdražení piva

K 1. květnu zvýšila společnost Plzeňský Prazdroj o něco málo ceny populární značky Gambrinus a okamžitě se vyrojila řada spekulací a otázek. Češi s roční spotřebou 156, 1 litru na hlavu jsou největší konzumenti pěnivého moku na světě a pivo nadále zůstává celonárodní záležitostí. Odborníci již delší dobu upozorňují na skutečnost, že k enormně vysoké spotřebě přispívá i prozatím velmi nízká cena kvalitního piva, která je nesrovnatelná s cenami v západní Evropě i při přepočtu na kupní sílu. Analytici proto očekávají další pozvolný růst cen tekutého chleba, který je ovšem v současnosti bržděn přetrvávajícím konkurenčním bojem. Pokud však bude cenový růst doprovázen celkovým hospodářským oživením, nemusí se údajně pivovary příliš strachovat o svůj odbyt - spíše někteří náruživí pijáci pouze přejdou na levnější značku. (MaFr)

Na Slovensku potíže s byty

Na Slovensku podobně jako v Čechách panuje velký nedostatek bytů ve velkých městech, zejména v jejich centrech. Kritická je zejména situace v Bratislavě, kde se za byt v centru platí často několik miliónů korun. Přitom nová bytová výstavba je minimální a lidé často ruší stavební spoření, protože potřebují peníze na běžné výdaje. Vrásky způsobují odborníkům i panelová sídliště vybudovaná v 60. až 80. letech, která potřebují urychlenou obnovu, na tu ovšem vlastníkům bytu peníze nezbyývají. Ve složité situaci se lidé na Slovensku ve snaze získat peníze na koupi bytu nebo na obnovu starého bytu často zbavují rekreačních chat a chalup. Zároveň se šíří zprávy, že tyto objekty skupují přes nastrčené slovenské občany obyvatelé Rakouska. Těto variantě se zdá nasvědčovat i skutečnost, že k velkému růstu cen nemovitostí došlo zejména v blízkosti slovensko-rakouských hranic. (MaFr)

Hadí sérum je nedostatkové zboží

Nikde v republice není v současné době možné sehnat hadí sérum, jež by nemělo proslout dobu upotřebení. Zjistili to mostečtí lékaři poté, co k nim přivezli muže, kterého uštkla zmije. Nakonec mu museli podat lék, který byl již dva týdny prošlý. "Problém je, že v celé republice není v současnosti sérum proti uštknutí," uvedl pro ČTK primář zdejšího anesteziologicko-resuscitačního oddělení Jiří Pešek. Nedostatek séra údajně není jen český problém. "Nemají jej v celé Evropě. Minulý týden jsem se na to ptal svých zahraničních kolegů. Vyráběla se v Německu a ve Francii, ale jejich produkce byla zastavena," řekl konzultant krajského anesteziologicko-resuscitačního oddělení v Praze a odborník na uštknutí jedovatými zvířaty František Kornalík. Jp

Zeman předal Dzurindovi čtrnáctikilogramovou zlatou cihlu

Premiéři České a Slovenské republiky Miloš Zeman a Mikuláš Dzurinda podepsali v sídle českého kabinetu společné prohlášení k vyřešení česko-slovenských majetkových vztahů. Zeman při té příležitosti předal svému protějšku čtrnáctikilogramovou zlatou cihlu v ceně asi čtyř miliónů korun, která je součástí zhruba čtyř tun zlata, které česká centrální banka předala minulý týden na Slovensko.

Původně měl Dzurinda dostat pouze symbolickou zlatou cihlu. „Protože oba premiéři zastávají názor, že politika má být průhledná a věrohodná, rozhodli jsme se pro předání originální, to znamená opravdu zlaté cihličky, která má hodnotu čtyři milióny korun," uvedl Zeman. Zlato se stane součástí slovenských rezerv a „sebevědomí", řekl novinářům Dzurinda.

vh mhm

Odškodnění z Rakouska dostane asi 15.000 Čechů

Představitelé Svazu nuceně nasazených odhadují, že odškodnění českých nuceně nasazených z rakouského fondu by se týkalo asi 15.000 lidí. České občany odškodní Rakousko stejným způsobem jako občany ostatních zemí, tedy z nadace, do níž tento stát vloží prostředky. Dosud se pokládalo za možné, že jen Češi by na rozdíl od občanů ostatních středoevropských a východoevropských zemí museli žádat o Návrh dvoustranné smlouvy, která odškodnění českých obětí nucených prací za druhé světové války v Rakousku řeší, dojednal s rakouskou vládní zmocněnkyní Mariou Schaumayerovou český velvyslanec Jiří Gruša. Dohoda má být podepsána poté, co vídeňský parlament schválí návrh zákona o zřízení fondu pro oběti nucené práce. To se má stát pravděpodobně koncem června. Stejný postup předpokládají Poláci, Maďaři, Ukrajinci, Rusové a Bělorusové.

Zatímco Gruša a historikové míní, že by se odškodnění mělo týkat zhruba 19.000 až 20.000 Čechů, odhady svazu jsou střízlivější. Růžička řekl, že svaz zatím eviduje asi 7000 těchto lidí, jejich počet se ale může zvýšit na 15.000 lidí.

Výše odškodnění z rakouské strany ještě není přesně známa. Všechny země, které s Rakouskem uzavřou dvoustranné smlouvy, ale předpokládají, že odškodné bude na stejné úrovni jako odškodné, které obětem otrocké a nucené práce vyplatí Německo. To má vyplatit až 15.000 marek (103.000 šilinků či 288.000 korun) nuceně nasazeným žijícím v koncentračních táborech a až 5000 marek (35.000 šilinků či 96.000 Kč) ostatním nuceně nasazeným.

Michal Burian jpt kš

Vášáryová nastupuje jako velvyslankyně do Varšavy

(zpravodaj ČTK) - Změnit obraz Slovenska v očích Poláků z "folklórní" v moderní zemi a také odstranit "směšné předsudky" vůči Polákům na Slovensku je jedním z cílů nové slovenské velvyslankyně ve Varšavě, bývalé populární herečky i neúspěšné prezidentské kandidátky Magdy Vášáryové. Vášáryová (51), která nastoupí v novém působišti v polovině června, považuje Polsko za "jednoho z nejstrategičtějších spojenců" na cestě do Evropské unie a NATO a i za možného "garanta europeizace". "Polsko bude velmi účinně ovlivňovat vývoj ve střední Evropě a okolí," zdůraznila během dnešního setkání s novináři.

Vášáryová se stala jednou z prvních nekomunistických velvyslankyň, když ji ještě federální prezident Václav Havel na počátku 90. let jmenoval velvyslankyní ve Vídni. Dráhu diplomatky opustila s rozpadem federace, ale mezinárodním vztahům se dále věnovala jako ředitelka Slovenské společnosti pro zahraniční politiku, kterou po odchodu z Vídně založila. Jako nezávislá kandidovala i v loňských přímých volbách hlavy státu, skončila však třetí za vítězným Rudolfem Schusterem a Vladimírem Mečiarem.

Jak však uvedla na dotaz ČTK, do Vídně odcházela reprezentovat politiku nového Československa, dokonce tehdejší šéf rakouské diplomacie Alois Mock a jeho kolegové se na ni přišli podívat na její poslední divadelní představení v Bratislavě, zatímco teď nastupuje do "pracovnější, reálnější a normálnější" situace.

Cítí se i dostatečně zkušená, aby se vyvarovala chyb, jakými byly třeba "naivní" představy o délce rakouské euforie z pádu komunismu - ta totiž vydržela jen tři měsíce do referend rakouských obcí v povodí Moravy, jež na další dekádu zkomplikovala otvírání nových hraničních přechodů.

Jak dodává, polsko-slovenské vztahy nelze změnit "mávnutím kouzelného proutku". Na obzoru mohou být i přirozené rozdílné zájmy, například slovenský přebytek vzájemného obchodu, jehož roční obrat se po poklesu z 950 milionů dolarů nyní pohybuje okolo 800 milionů, zatímco Poláci se musejí vypořádat s deficitem obchodní bilance. I politická jednání si zřejmě vyžádá záměr vybudovat z rozestavěného plynovodu Jamal z Polska přes Slovensko "kolmici", obcházející Ukrajinu. Problémy mohou nastat i s nedostatečnou dopravní infrastrukturou, bránící větší spolupráci.

Za nepřijemnou symboliku velvyslankyně považuje nehodu z minulého týdne, kdy do jejího vozu u Žiliny narazil příliš rychlý polský řidič. Polákova spolujezdkyně zahynula a další byla těžce zraněna. "Seděla jsem ve Škodě Octavii a ta mi zachránila život," ocenila Vášáryová, že z těžké srážky vyšla nezraněna.

Další drogoví bossové za mřížemi

Detektivové z Národní protidrogové centrály společně se svými italskými kolegy rozbili jeden z největších gangů obchodníků s heroinem Evropě a přinejmenším na několik měsíců paralyzovali drogový trh celé severní a části jižní Itálie. Operace s názvem Iridium trvala přibližně rok a půl a vyvrcholila na severní Moravě, kde byl dopaden druhý nejvyšší postavený boss Senatore Vincenzo alias Účetní. Hlava celé zhruba třicetičlenné skupiny, Antonio Melandrino, byla zatčena už na přelomu roku v Praze. "Je to nejuspěšnější akce v celé naší historii," prohlásil šéf Národní protidrogové centrály Jiří Komorous. Jen výjimečně se totiž podaří naráz odříznout kanál, který zásobuje heroinem celý stát. Zátah protidrogové jednotky je unikátní i v tom, že policie poprvé razantně zasáhla proti lidem přímo napojeným na italskou zločineckou organizaci Camorra. "Patřili přímo k nim," potvrdil Komorous. Heroin pocházel zpravdila z Turecka. Odtud po takzvané balkánské cestě putoval do Čech, kde jej od kosovsko-albánských obchodníků Italové kupovali a vozili zpět na jih. Zatímco na začátku cesty stál kilogram drogy asi 18 tisíc marek, v Itálii se prodával za 29 tisíc. jp

Policie navrhuje stíhat bývalé šéfy ČKD

Bývalí šéfové pražských strojireň ČKD v čele s Jiřím Marouškem mají zřejmě na svědomí dosud největší případ tunelování podniku, který stát prodal v privatizaci. Podle právního auditu, který si ČKD po Marouškově loňském odchodu nechalo zpracovat, a na základě dalších poznatků nového vedení koncernu a policie přesahuje celková ztráta ČKD z obchodů s Marouškovou manažerskou firmou Inpro výrazně částku jedné miliardy korun. Marouškovi a několika jeho spolupracovníkům nyní hrozí kvůli podezření z nezákonných finančních transakcí trestní stíhání. Návrh na obvinění někdejších šéfů ČKD podala vyšetřovatelům policejní protikorupční služba. Ta zjistila, že společnost Inpro ze zprivatizovaného koncernu v letech 1994 až 1999 odčerpávala peníze prostřednictvím smluv o poradenství a obchodním zastupování a za většinou neodvedené práce si nechávala platit vysoké částky. Kauzu nyní zkoumá pražský úřad vyšetřování. "Na případu již delší dobu pracujeme, nikdo ale zatím není stíhán. O případném obvinění se rozhodne v příštích týdnech či měsících," uvedl mluvčí pražského státního zastupitelství Martin Omelka. Policie se podezřelými obchody mezi ČKD a firmou Inpro zabývala již v době, kdy Maroušek stál v čele koncernu. Loni v květnu, několik dní po Marouškově rezignaci, pak podali na vedení ČKD a Inpro trestní oznámení odboráři z podniku ČKD Dukla. Ti policii poskytli materiály, podle nichž Dukla firmě Inpro v letech 1996 až 1998 zaplatila za neodvedené nebo špatně vykonané poradenské služby 335 milionů korun. "K materiálům, které prokazují vytunelování firmy, jsem se postupně dostal, když jsem se v roce 1997 stal členem dozorčí rady ČKD Dukla," uvedl odborový předák Josef Plesnivý. Poté, co Maroušek odešel z čela ČKD, policie od nových šéfů společnosti získala i další materiály a svědectví, jež prokazují podezřelé transakce s firmou Inpro. Některé se však možná nepodaří vyšetřit, protože po Marouškově odchodu zmizela část dokumentů. Jp

Havel: Tragédie obětí nacismu je nepominutelnou výzvou

Památka všech popravených, deportovaných a mučených musí být mementem a nepominutelnou výzvou pro pokolení nastupujícího tisíciletí, řekl 21. května prezident Václav Havel na terezínském Národním hřbitově. Účastnil se zde tradiční pietní vzpomínky Terezínská trýzna 2000 za obětí německého fašismu z bývalého terezínského ghetta, Malé pevnosti a z litoměřického koncentračního tábora.

„Skláním se v hluboké úctě před památkou všech, kteří nasazovali své životy v boji proti nacismu, kteří v tomto velkém boji za záchranu lidskosti padli, kteří byli popraveni či umučeni, a kteří se dnešního dne již nedožili,” řekl Havel. Vyslovil přání, aby se památka těchto lidí nepřipomínala jen jako památka nesmyslně utracených lidských životů, ale jako cosi víc, jako památka lidí, kteří pomohli vykoupit osud těch, kteří přežili. „Tito lidé zemřeli v jistém smyslu proto, aby ostatní mohli důstojně žít,” podotkl.

Prezident v projevu připomenul slova spisovatele Karla Poláčka, který před svým zařazením do transportu řekl, že „řetěz, kterému praskne jediný článek, již nemůže být takový, jakým býval”. Podle Havla mínil Poláček „oním řetězem mnohonárodnostní společnost českých zemí a článkem pak zde žijící Židy”. Prezident připomenul, že nacisté se kromě Židů pokusili vyhladit i další národnosti, české Romy. „Holocaust zanechal nezacelitelnou ránu v onom řetězu národnostní vzájemnosti. A nejenom u nás, celý evropský kontinent byl takto strašlivě poznamenán,” uvedl Havel.

Podle Havla se i v současné době nacházíme uprostřed rasových, nacionálních a náboženských rozporů, s nimiž „nejhlubší sedimenty potlačovaných komplexů a tužeb vyplývají na povrch v podobě nenávisti a zloby”.

Dodal, že přelom věků v sobě nese naději na spravedlivé uspořádání lidského společenství. „Je na nás, abychom dokázali svoji dnešní svobodu opravdu naplnit, abychom dokázali čelit zlu i v jeho prvopočátečních zdánlivě nevinných projevech, abychom dokázali čelit dokonce i jen lhotejnosti k takovým projevům zla,” vyzval ve svém projevu Havel.

hlš zah mhm

Havel navštívil Německo a slyšel rozdílné hlasy

Bavorsko není Německo - alespoň co se vztahu k sudetským Němcům týče. Jestliže při historicky první návštěvě českého prezidenta v Německu slyšel Václav Havel od berlínských státníků, že pokládají otázku vyhnání a Benešových dekretů za vyřízenou, v Bavorsku ho čekala zcela jiná atmosféra. „S názorem kancléře nesouhlasím,” prohlásil jednoznačně ministerský předseda Bavorska Edmund Stoiber a dodal, že jestliže chápeme Evropskou unii jako společenství hodnot, nemůže žádný evropský národ schvalovat takovou věc, jako je vyhnání sudetských Němců. Stoiber však současně zmínil svá dřívější stanoviska, kdy uváděl, že Praha nemůže bez zrušení Benešových dekretů vstoupit do unie. „Na zrušení Benešových dekretů před vstupem České republiky do unie netrváme. Myslíme si však, že by bylo správné, kdyby k tomuto závěru dospěli během integrace do unie za dva, tři, čtyři roky Češi sami,” uvedl poněkud smířlivěji Stoiber, jehož spolková země má nad několikamilionovou komunitou sudetských Němců patronát. To, že v Bavorsku jej nečeká tak bezproblémové přijetí jako v Berlíně, si uvědomoval i sám prezident. Před starobyrou radnicí v Řezně ho potom nevítal jako jinde v Německu potlesk diváků, ale transparenty několika desítek sudetoněmeckých demonstrantů. „Tři miliony vyhnanců - sudetští Němci požadují právo na vlast,” hlásaly nápisy.

Havel však může být se svou misí do sousedního Německa spokojen. Více než kdykoli předtím totiž Německo podpořilo české členství v Evropské unii. „Vztahy mezi Českou republikou a Německem jsou tak výborné, že jsme se mohli věnovat evropským otázkám,” uvedl po jednání Schröder. K otázce zrušení Benešových dekretů německý kancléř jednoznačně prohlásil: „Německo bez výhrad podporuje přání České republiky vstoupit do EU bez jakýchkoli předběžných podmínek. Někdy se takové názory objevují a my je pokládáme za chybné.” K možnosti vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2003 kancléř Schröder v přítomnosti Havla uvedl, že unie se musí do roku 2002 zreformovat tak, aby byla schopna nové členy přijmout. „Je pak věcí kandidátských zemí, kdy budou schopny a ochotny do unie vstoupit,” uvedl kancléř a dodal: „To je především ekonomická otázka.” Německou podporu rozšíření Evropské unie jednoznačně ocenil i Václav Havel: „Německo od počátku bylo a zůstává motorem v rozšíření unie na východ.” Prezident současně připomněl, jak dobrý vliv na vývoj vztahů mezi Prahou a Berlínem má skutečnost, že už více než rok jsou Češi a Němci spojenci v Severoatlantické alianci. Havel od svého prezidentského protějšku Johannesu Raua obdržel nejvyšší německé vyznamenání, Spolkový kříž za zásluhy. „Dokázal jste pojmenovat vlastní bezpráví stejně přesně jako bezpráví cizí. Na této cestě jste projevil takovou morální sílu, která nemá obdoby,” uvedl k Havlovi příspěvkem k odstranění zátěže minulosti v česko-německých vztazích Rau. Německý prezident také připomněl Havlovi výrazný podíl na podepsání česko-německé mezistátní dohody a deklarace, kdy, jak uvedl, Havel zasahoval, když se politici nedokázali dohodnout. „Za to, že dnes žijeme v Evropě práva a míru, vděčíme i osobnostem, jako jste vy,” dodal Rau, který od Havla obdržel včera nejvyšší české vyznamenání Řád bílého lva.

jp

Rakousko chce omezit pohyb pracovních sil z ČR

(ČTK) - Rakousko sdělilo, že nesouhlasí s plnou liberalizací pohybu pracovních sil z nových členských zemí včetně ČR po jejich vstupu do EU a bude požadovat nějaké přechodné omezení. Podepřelo své stanovisko výpočtem, podle něhož by v prvních pěti letech po vstupu počet cizinců překračujících hranice do Rakouska za práci mohl dosáhnout 110.000, ba později 200.000.

"Nejistota, která doprovází tyto vyhlídky, a zejména vysoký potenciál denních či týdenních pracovníků, budou pro Rakousko zřejmě důvodem, aby požadovalo zachování nějakého dočasného regulačního rámce, nějaký typ přechodného mechanismu," řekl rakouský velvyslanec při EU Gregor Woschnagg.

Usoudil, že takový postup by zmírnil negativní dopady rozšíření na trh pracovních sil "jak v Rakousku, tak v kandidátských zemích", kterým hrozí zejména masový "odliv mozků".

Mluvčí českého ministerstva zahraničí Aleš Pospíšil řekl, že ministerstvo postoj některých zemí k tomuto problému nepřekvapuje. "Společná pozice Evropské unie k této kapitole se zatím vytváří," řekl mluvčí. Nejdůležitější je podle něj shoda na takovém počtu a délce přechodných období, které nenaruší proces rozšíření a které z nově přijatých zemí neučiní země druhé kategorie. "Samotný základní princip EU spočívá na rovnosti všech členských států," podotkl Pospíšil.

Podle velvyslance Martina Sajdika z rakouského ministerstva zahraničí neobstojí srovnávání s přistoupením Španělska a Portugalska v roce 1985, kdy se předpovědi masové imigrace do EU nesplnily. Obě země byly tehdy nuceny přijmout deseti-letá přechodná období, která se posléze zkracovala.

Na rozdíl od tohoto případu sdílí Rakousko s kandidátskými zeměmi mnohem delší hranici - 1256 kilometrů - a jeho hlavní aglomerace jsou v dosahu z velkých center v kandidátských zemích. Z měst jako jsou České Budějovice, Brno, Bratislava, Győr, Sopron, Szombathely či Maribor je hranice vzdálena nanejvýš 60 kilometrů.

Na rozdíl od Francie v 80. letech, ze Španělska jen těžko dostupné, jsou zde tedy obrovské možnosti pro lidi, kteří budou bydlet nadále ve své "laciné" zemi a pracovat v Rakousku. Podle Sajdika se úroveň mezd pohybuje v ČR, v Maďarsku a na Slovensku mezi 15-25 procenty rakouského průměru, zatímco mezi Španělskem a Francií v podstatě nebyl rozdíl. Pracovníci z nových členských zemí budou mít proto tendenci pracovat za nevýhodnějších podmínek a přijímat jakoukoli práci, což vyvolá tlak zejména na místa nevyžadující kvalifikaci.

Rakušané své zásadní stanovisko sdělili dnes velvyslancům 14 zbývajících členských zemí na zasedání Výboru stálých zástupců, který se zabývá přípravou společného stanoviska EU v kapitole "volný pohyb osob" vůči ČR, Polsku, Maďarsku, Slovinsku, Estonsku a Kypru. Tato kapitola bude zařazena do vstupního jednání 26. května.

Podvody v Komerční bance dosáhly deset miliard korun

Policie je rozhodnuta obvinít celé bývalé vedení Komerční banky z trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku. Pro deník MF DNES to potvrdily zdroje ze státního zastupitelství a policie. Na obvinění se dohodli vyšetřovatelé a státní zastupitelství včera. Policejní zdroje potvrdily, že bude obviněn i bývalý šéf Komerční banky Jan Kollert. Ten byl informací o chystaném obvinění zaskočen. "Žádné obvinění jsem nepřevzal. A v jaké věci by to mělo být?" reagoval. Ze současných členů představenstva policie navrhuje stíhat Petra Budínského a Jaroslava Mareše. Podrobnosti o stíhání jsou drženy v tajnosti do doby, než se o něm oficiálně dozví všech devět bankéřů. Pražský úřad vyšetřování potvrdil pouze to, že v případě Komerční banky budou obviněny některé osoby z vedení banky. "Vyšetřovatel dospěl k závěru, že pracovníci banky porušili závazná pravidla," uvedl šéf pražských vyšetřovatelů Zdeněk Janiček. Už nyní je však jisté, že vyšetřovatelé dávají obvinění do souvislosti s dvěma velkými případy, které připravily banku o téměř deset miliard korun. Jde o půjčování peněz rakouské firmě B.C.L. Trading izraelského podnikatele Baraca Alona a finanční skupině podnikatele Františka Chvalovského. Společnosti obou podnikatelů odčerpaly z Komerční banky peníze na základě pochybných smluv. Úřad vyšetřování dospěl k závěru, že manažeri banky byli s podvody spjati: buď o nich věděli a nic proti vznikajícím škodám nedělali, nebo dokonce podnikatelům aktivně pomáhali v připravovaných podvodech. Vedení Komerční banky může být nyní ve své činnosti ochromeno, protože v představenstvu zbývají už jen tři lidé, kteří neměli s podvody nic společného. Policie začala vyšetřovat podvody v Komerční bance na sklonku minulého roku, kdy vyšlo najevo, že firma B.C.L. Trading připravila banku o téměř osm miliard korun. Při prověřování tohoto případu se přišlo i na pochybení v případě skupiny podnikatele Františka Chvalovského a řadu dalších prohřešků, včetně toho, že banka umožňovala prát špinavé peníze. Poté, co vnitřní audit banky loni poukázal na problémy se splácením dluhů firmy B.C.L. Trading, snažila se banka celý problém svalit jen na řadové úředníky. Vše zpočátku mířilo pouze na ředitelku odboru Jiřinu Kaplanovou, která firmě B.C.L. Trading úvěry (šlo o formu akreditivů) otevírala. "Banka s námi spolupracovala, ale od začátku bylo jasné, že nejde jen o pochybení jedné úřednice nebo dalších dvou manažerů střední kategorie," uvedl policejní zdroj, který je s průběhem vyšetřování seznámen. Až teprve vlastním pátráním policie zjistila, že naopak někteří úředníci banky varovali vedoucí pracovníky ústavu o nesolventnosti firmy B.C.L. a firmě Františka Chvalovského. V počítačové poště banky se našly například kopie varování před firmou B.C.L., které dostali na vědomí i současní členové vedení banky Petr Budínský a Jaroslav Mareš.

jp

ČR zmírní křivdy způsobené holocaustem

(ČTK) - Poslanecká sněmovna schválila koncem května vládní návrh zákona, který má umožnit navrácení majetku zabaveného během nacistické okupace českým Židům a židovským organizacím. Předlohu podpořilo 143 poslanců ze 161 přítomných, z nichž žádný nebyl proti. Komunisté se hlasování zdrželi. Židovským obcím se podle zákona vrátí všechny nemovitosti ve vlastnictví státu, které byly od 29. září 1938 do 8. května 1945 odňaty jim, židovským nadacím a spolkům.

Výjimku má tvořit zemědělská půda a lesní pozemky, vymezené hranicemi národních parků či rezervací, pozemky pod stavbami, které mezi odňatý majetek nepatří, či nemovitosti, které ČR nezbytně potřebuje a pro danou činnost nemůže využít jiné.

Zákon dále počítá s tím, že Židovskému muzeu v Praze bude zdarma převedeno 63 obrazů, které dřív patřily židovským občanům. Patří mezi ně například sedm obrazů českého malíře Václava Špály, dvě zátiší Emila Filly, akt francouzského malíře Auguste Renoira či obrazy jeho krajana Maurice de Vlamincka. Obrazy jsou nyní ve sbírkách Národní galerie, kde podle vicepremiéra Pavla Rychetského (ČSSD) zřejmě zůstanou, ač budou patřit muzeu.

Do vlastnictví fyzických osob by zákonem navíc mělo být vydáno asi 2500 uměleckých předmětů, které rovněž patřily českým Židům. Vláda však nyní ví jen o jediné občance, která se o umělecké předměty své rodiny hlásí. Své nároky mohou dřívější vlastníci či jejich potomci uplatnit do konce roku 2002.

Seznam těchto předmětů by měl být do poloviny roku zveřejněn na internetové stránce ministerstva kultury. Pokud přispějí zahraniční židovské organizace, je podle Rychetského možné, že se tam objeví i barevné fotografie uvedených předmětů.

Druhá část normy umožní fyzickým osobám restituovat arizovaný zemědělský majetek. Podle ní budou moci dostat zpět zemědělskou půdu či zemědělský majetek lidé, kteří o něj přišli za

Další aféra na vrub Zemanových poradců

Jako by toho lidé z nejbližšího okolí premiéra Zemana neměli na triku málo. Po nejrůznějších skandálech a aférách vyplul na povrch další důkaz, že Zemanovi poradci kují pikle. Nyní si na mušku vzali dokonce první dámu sociální demokracie Petru Buzkovou. Lidé z bezprostředního okolí premiéra Miloše Zemana totiž vypracovali písemný dokument, jak ji znemožnit. Text s pracovním názvem operace Olovo (olovo má značku Pb, tedy stejná písmena jako iniciály Petry Buzkové) analyzuje slabé stránky místopředsdkyně Poslanecké sněmovny, a dokonce uvádí několik konkrétních kroků, jak Zemanovu oponentku na veřejnosti zdiskreditovat. Je vytištěn na deseti stránkách, v záhlaví je uvedeno Důvěrné!. Dokument je rozdělen na tři zvláště kapitoly (Základní informace o Buzkové, Charakteristika problému vyvolaného Buzkovou, Návrh opatření), z nichž každá má několik bodů. V poslední, třetí kapitole - návrh opatření, která měla být spuštěna po dubnovém zasedání ústředního výboru ČSSD - autoři uvádějí, že proti Buzkové hodlají využít i její třiletou dceru Annu. "Dát podnět k šetření ve věci týrání svěřené osoby, využít k tomu i příslušných institucí a zařízení (Kruh bezpečí, dětský lékař, policie v místě bydliště). Vytvořit a následně medializovat skutečnost, že dcera PB je odložené, bité a týrané dítě," stojí ve zprávě v kolonce 3.3 jako zvláštní opatření. Jeden z poradců Miloše Zemana potvrdil deníku MF DNES, že analýza o Buzkové vznikla koncem února na Úřadu vlády přímo v týmu Zemanových poradců řízených Miroslavem Šloufem. Šéf poradců Miroslav Šlouf odmítl, že by o dokumentu věděl. "Nic takového jsem nečetl, o ničem takovém nevím," uvedl Šlouf. Tvrdí, že musí jít o podvrh a provokaci. Varianta, že by si zničující text vymyslela sama Buzková nebo si jej objednala, není pravděpodobná. V dokumentu se o ní uvádějí takové údaje, které by o sobě šířil jen politický sebevrah. Kromě "týrané dcerky" jde například i o náznaky její spolupráce s StB či údajnou prostituci před listopadem 1989. Sama Petra Buzková se k analýze odmítla vyjádřit. "Nebudu to nijak komentovat," prohlásila. V dokumentu operace Olovo je Buzková vyličená jako nevzdělaná, vulgární, agresivní, líná osoba, která se neustále vymezuje vůči Miloši Zemanovi a je servilní k prezidentu Václavu Havlovi. "I mezi svými příznivci má cejch nepřilíh pracovitě a aktivní, spíše líné osoby, jež působí hlavně zevnějškem, což vzhledem k proslulému šarmu ostatních členek ČSSD není nijak obtížné," charakterizuje Buzkovou autor zprávy. Za údajně nejslabší místa místopředsdkyně sněmovny uvádějí toto (jde o doslovnou citaci): a) život PB v letech 1985 až 1989 (její údajná evidence jako kriminálně závadové osoby mravnostní složkou SNB); b) zahlazená lustrace StB - převedena do kategorie C, to jest nevědomý informátor, přesto je evidována pod krycím jménem Pavla, jak je obvyklé u kategorie agent; c) případné ohrožení parlamentní funkce PB a s ní spojeného pozlátka společenského zvýhodnění (u této osoby nejde ani tak o peníze, jako o okázalou vnější stránku věci). Autoři zprávy plánovali zveřejnění všech diskreditujících údajů v médiích, využít k tomu chtěli i fingovaných dopisů od neexistujících občanů ("Zajistit zpracování a odeslání dopisů občanů do sdělovacích prostředků, do obou komor Parlamentu, do kanceláře prezidenta republiky a do Lidového domu."). Dalším jejich cílem bylo vystrnadit Buzkovou ze sdělovacích prostředků, hlavně z televize. V této pasáži je zpráva poměrně nekonkrétní. Naznačuje, že odpůrci Buzkové mají vliv na média a dokážou je přesvědčit prostřednictvím blíže neurčených "kon-taktních osob".

Proč vadí Buzková natolik, že ji chce někdo zlikvidovat? Motivem nemusí být jen její oponentura Miloši Zemanovi a nesouhlas s dodat-

kem k opoziční smlouvě, ale i její trvale vyhocené vztahy se senátním kandidátem, bývalým komunistickým funkcionářem Miroslavem Šloufem. Buzková opakovaně šéfa premiérových poradců tvrdě napadla. "On patří k lidem, kteří se ve vysoké nomenklatuře minulého režimu naučili určitým způsobům, a tyto způsoby nyní bohužel přinesl i do dnešní sociální demokracie... On se svého postavení domohl uplatněním vlivu na předsedu strany, jehož prostřednictvím se nadále snaží ovlivňovat dění v ČSSD," prohlásila Buzková v rozhovoru pro deník Právo. Šlouf ji na stránkách téhož listu rovněž nešetřil: "Petra Buzková je člověk, který je trvale zaměřen trochu jinak. Ona má také svoji minulost v normalizaci, o tom nechci hovořit, protože to není mým zvykem. Nikdy o tom hovořit nebudu, než se k tomu přihlásí ona sama. Ale na její práci ve straně mám svůj názor. Jen málokdo tak mnoho mluví a tak málo pracuje jako ona."

Důvěrným dokumentem se již zabývají vyšetřovatelé. Ministr vnitra Stanislav Gross jim uložil, aby odhalili konkrétního viníka a to, zda se nedopustil trestného činu. "Osobně se domnívám, že se může jednat o trestný čin pokusu o pomluvu nebo o trestný čin pomluvy. Proto jsem požádal ředitele republikového úřadu vyšetřování, aby se podívali na možnou právní kvalifikaci," prohlásil Gross.

nacistické okupace a po válce žádali o vrácení podle prezidentského dekretu, ale restituce se neuskutečnila do převratu v únoru 1948. Rychetský ale soudí, že takových lidí bude jen několik.

Vláda už podle něj chystá první nařízení, v němž stanoví věci určené k převodu. Očekává, že během příštích tří let vydá taková nařízení ještě dvě či tři. Kabinet nemůže majetky vydat najednou, neboť hledání jejich bývalých a dnešních vlastníků je velmi zdlouhavé. Vláda soudí, že státu zůstalo asi 200 nemovitostí, které bude moci vrátit.

Sněmovna dnes neschválila doprovodné usnesení, které k zákonu navrhl rozpočtový výbor. Chtěl v něm vládu požádat, aby mu nařízení obsahující majetky určené k převodu předkládala k projednání.

Lékaři určili termín operace Václava Havla

(ČTK) - Po zevrubné prohlídce v minulém týdnu lékaři z prezidentova konzilia dospěli k závěru, že se Václav Havel může v létě podrobit operaci břišní kýly. Odstranění kýly, která je následkem náročných operací tlustého střeva, bude přítomen i rakouský chirurg Ernst Bodner a operace se pravděpodobně uskuteční v červnu, informoval prezidentův mluvčí Ladislav Špaček.

Termín operace se bude konzultovat s Bodnerem, jenž provedl obě náročné operace tlustého střeva. V dubnu to byly dva roky, co prezidentovi v Innsbrucku operoval prasklé tlusté střevo a za několik měsíců mu v Praze odstranil umělý střevní vývod.

Prezident sám tlačil na lékaře, aby mu nepříjemnou kýlu odstranili co nejdříve. Součástí přípravy na zákrok byly ozdravné pobyty - na posledním dvoutýdenním byl na jaře v Itálii. Jednou z podmínek operace bylo snížení hmotnosti o deset kilogramů.

O červnovém termínu operace se mezi Havlovými lékaři hovoří již několik měsíců. Zhatit plány na operaci by nicméně mohly nenadálé zdravotní potíže, jak upozornil člen konzilia Bohumil Limberk v dubnu, kdy se Havel v nemocnici léčil z opakované bronchitidy.

Vyhrážku Milanovi Markovičovi

Ak Slovenská televízia nezruší Večer Milana Markoviča, bude na neho spáchaný atentát - zatelefonoval do Slovenskej televízie neznámy mužský hlas.

"Už sme to čakali, chvíľu bola dlhá pauza, pretože takéto telefonáty nie sú ojedinelé. V 94. roku sme ich zaznamenali takmer pred každým vystúpením, dokonca aj šesťkrát po sebe. Neobišli nás ani pri vystúpeniach v Českej republike," zareagoval znechutene Jozef Paczelt, ktorý Večery Milana Markoviča zabezpečuje. Nerozmysľáme nad tým, že by sme Večery Milana Markoviča v STV zrušili. Budú sa vysielat aj naďalej.

A Večer sa naozaj konal. Samotný Markovič reagoval na vyhrážku svojisky - program absolvoval s papierovým terčom umiestneným na chrbte.

Markovič bol za Mečiarovej éry vystrnadený z obrazoviek verejnoprávnej televízie kvôli satirickým a uštipačným poznámkam na vládnucu garnitúru. S talkshow však neprestal, dlhšiu dobu hostoval v Českej televízií. Po zmene politických pomerov sa v jeseni 1998 vrátil do STV a jeho program dosahuje rekordnú sledovanosť, podľa prieskumov ho sleduje až milión divákov.

FL

Dlžobu slovenskej verejnoprávnej televízie

Kolos s názvom Slovenská televízia má problémy. Len Slovenským telekomunikáciám dlhuje vyše 500 miliónov korún. Uvažuje sa o zvýšení koncesionárskych poplatkov, prípadne o odľžení z peňazí získaných z pripravovanej privatizácie Slovenských telekomunikácií. Po mnohých kritikách hospodárenia bol v televízií vykonaný audit hospodárenia, ktorý previedla jedna zahraničná firma. Je len otázne, či zmeny, ktoré navrhla, niečo naozaj zmenia.

FL

Vášáryová zranená

Vážna dopravná nehoda, ktorej účastníčkou bola aj Magda Vášáryová, veľvyslankyňa SR v Poľsku, sa stala pri Žiline. Do Škody Octavie, v ktorej veľvyslankyňa sedela, narazil Opel Omega s poľskou posádkou. Auto pre rýchlu jazdu dostalo v zákrute šmyk, pričom prešlo do protismeru. Jedna spolujazdkyňa v Oplí zomrela po prevoze do nemocnice. Vášáryová a jej vodič mali ľahšie zranenia. *FL*

Akčný plán HZDS

Poslanci HZDS štrajkujú. Svojou neúčastou na rokovaní parlamentu chcú protestovať proti arogancii vládnej koalície. Na laviciach vyhradených pre opozíciu sú lístky s nápisom "PROTEST". Podľa podpredsedu HZDS Kalmana bude táto protestná akcia trvať dovtedy, kým nebudú splnené ich požiadavky, čo je napríklad zmena zastúpenia poslancov opozície v rôznych orgánoch parlamentu a podobne.

Petičné hárky, na ktorých evidujú 682 000 podpisov občanov, vyjadrujúcich podporu vypísaniu referenda o predčasných parlamentných voľbách, chce HZDS predložiť prezidentovi SR v letných mesiacoch. Najvyšší orgán HZDS určil aj termíny protestných zhromaždení namierených proti vláde, ktoré chcú rozbehnúť ešte v máji. *FL*

Demokratická strana prijala ponuku SDKÚ

Demokratická strana prijala ponuku Mikuláša Dzurindu rokovať o integrácii strán praveho streda pred budúcnymi parlamentnými voľbami. Podobnú ponuku na rokovania zatiaľ jednoznačne odmietol predseda KDH Ján Čarnogurský.

"Vedenia strán budú musieť vysvetliť svojim voličom a sympatizantom, akým spôsobom sa chcú zúčastniť budúcich volieb najmä vzhľadom na ich súčasné preferencie," povedal čelný predstaviteľ SDKÚ Šimko. Šimko tiež pripomenul, že rokovania o integrácii pravice sú štandardným postupom vyskúšaným vo viacerých krajinách, najnovšie aj v Slovinsku. *FL*

Slováci nakupujú hromadne v Česku

Ozajstný nákupný ošiaľ zachvátil Slovákov po zavedení návratu DPH v Českej republike. Celé autobusy nákupčtivých sa valia do moravských supermarketov. Nával prekvapil aj samotných moravských obchodníkov, takže rady pri vydávaní vývozných potvrdení dosahovali niekedy mieru ozaj neúnosnú. Podobný obraz je na colniciach.

Slovenské ministerstvo financií zatiaľ bezradne vysvetľuje, prečo nie je podobné opatrenie možné aj na Slovensku a prečo môžu byť ceny na Morave aj s DPH nižšie ako na Slovensku.

Obyčajnému Slovákov je to aj tak jedno. Pri predpokladanom ušetrení zopár stovák neváha a nakupuje u susedov. To sa už netýka len obyvateľov Záhoria či západného Slovenska. V Česku nakupujú všetci. Doplňajú hlavne obchodníci zo Záhoria, ktorí pomaly zavrú svoje obchodíky.

A prečo sú vlastne ceny na Morave nižšie ?

V Českej republike o niečo skôr vznikla sieť supermarketov - áno tých, proti ktorým tiež brojili malí obchodníci, bojujúci sa konkurencie. Bojovali, ale nič nevybojovali. Získal občan, ktorý sa teší nižšími cenami. A s ním aj susedia na Slovensku. Hovorí sa síce o rôznych nečistých a diktátorských praktikách supermarketov, ale občana zaujíma hlavne výsledná cena.

Celý nákupný ošiaľ Slovákov by mal podľa predpokladov slovenskej vlády trvať asi tak 2-3 roky, pretože to je doba, kedy podobná sieť supermarketov vznikne aj na Slovensku. *FL*

Zmenia VSŽ vlastníka ?

S veľkým záujmom bolo v máji na Slovensku sledované mimoriadne zasadnutie akciovej spoločnosti VSŽ Košice. Tento kedysi ukážkový podnik sa v poslednom čase potácal v takých problémoch, že sa v záujme zachovania výroby hľadal nový potenciálny investor.

O vstup do VSŽ prejavilo záujem viacero zahraničných firiem, medzi nimi aj exotické napríklad z Indie.

Slovenská vláda sa rozhodla podporiť americký oceľarský gigant US Steel. Je to mimochodom prvá mimoamerická investícia tohto koncernu. Iný názor na celú transakciu však mala tzv. Rezešova skupina. Tak sa stalo, že posledné dva mesiace prebiehali v zamení súboja "Rezešovcov" a štátu o majoritu. Po viacnásobnom skupovaní a presúvaní akcií bol nakoniec úspešnejší štát - v zastúpení rôznych firiem, kde má štát majoritu. Vstup Američanov chcel podporiť aj Bank Austria, ktorá vlastní 23% akcií.

Rozhodujúce zasadnutie sa malo uskutočniť až po našej uzávierke, o výsledku bolo ale vlastne rozhodnuté už skôr. Toto rozhodnutie bude mať vplyv na celý región Košíc, ba dokonca aj Slovenska, keď sa asi zmení pohľad USA pri prijímaní Slovenska do NATO či OECD, keďže tu USA budú mať "svoje záujmy". *FL*

Heineken posiluje, Topvar žaluje

Koncernu Heineken sa na slovenskom trhu darí. Jeho posledným úspechom je kúpa ďalších dvoch pivovarov - Gemer a Martiner. Spojením pivovarov Heineken a Gemer sa podiel Heinekenu na slovenskom trhu zvýšil z 26,4 percenta na 31,8 percenta. Po fúzii s pivovarom Martiner sa tento podiel zvýšil na 38,8 percenta.

Transakciu súdne napadol konkurenčný pivovar Topvar, keďže nebol Protimonopolným úradom ku celému konaniu pripustený. *FL*

Vážení čtenáři!

Již v květnovém čísle našeho časopisu mohli naši vídenští předplatitelé nalézt pozvánku Sokolské župy Rakouské na Den otevřených dveří v nově vybudované sokolovně X., Angeligasse 21, na neděli 18. června 2000. Dnes Vás chceme podrobněji informovat o připravovaném průběhu tohoto dne.

Sokolovna bude přístupná od 9.30 hod., v 10.30 hod. budete svědky slavnostního zahájení proslovem župního starosty br. Dipl. Ing. Jiřího Nováčka. Od 11 hodin budete moci sledovat přehledku pestré sportovní činnosti Sokola, kterou jsme rozdělili do tří bloků.

V první části se představí naše žactvo rozcvičkou i cvičením na nářadí, a nebude chybět ani show-dance. Ve druhé části Vám od 13 hodin nabídneme celou paletu ukázek z tréninkových hodin míčových her jako jsou odbíjená, stolní tenis, nohejbal nebo mini-volejbal. A konečně v posledním, třetím bloku, který zahájíme v 15 hodin, Vám kromě ukázky cvičení moderní gymnastiky předložíme vizuální pozvánku na XIII. všesokolský slet 2000 v Praze. Uvidíte některé pasáže ze skladeb Praporce, Věrná garda a Chlapáci.

V přestávkách bude o Vaši dobrou náladu pečovat hudba br. Zimáka a chybět nebude ani občerstvení.

Přijďte mezi nás a seznamte se s naší rozmanitou činností. Radujte se s námi z právě vybudované nové moderní sportovní haly.

Na Vaši návštěvu se těší župní cvičitelský sbor.

Když se sejdou Sokolové

To jsme si tak na jedno nedělní dopoledne domluvili krátké setkání vídeňských Sokolů se župou Slováckou v Hodoníně, abychom si připravovanou sletovou skladbu Věrná garda zacvičili ve větším počtu a dostali tak lepší představu o nejrůznějších útvarech, které naše neúplně cvičební jednotky nejsou samy schopné vytvořit.

Společným cvičením ale naše setkání zdaleka neskončilo. Po obědě v restauraci, v níž nám naši noví přátelé nechali rezervovat stoly, s námi podnikli okružní jízdu Hodonínem a ukázali nám především místo, kde stával rodný dům prezidenta Masaryka, a také Masarykův pomník, který nedávno navštívila ministryně zahraničí USA Madeleine Albright.

To vše jsme ale viděli už cestou do obce Lužice, kam nás hodonínští Sokolové pozvali, abychom se společně s nimi zúčastnili tamějších oslav 750letého trvání obce. Na obsáhlé a pečlivě připravené výstavě ve školní budově jsme pak mohli zhlédnout onu latinsky psanou papežskou listinu ze 17. prosince 1250, v níž je vůbec první zmínka o Lužicích (Luscicz). Stanovit přesně dobu založení obce není možné, ale často nám při stanovení stáří napomůže název. O obcích končících na -ice se všeobecně předpokládá, že patří mezi nejstarší. Lužice pravděpodobně získaly svůj název po terénu s četnými vodními plochami (louže, luze, Lužice).

Tyto vědomosti mám ovšem z knihy s názvem "Lužice 1250-2000", kterou ke slavnému jubileu vydal Obecní úřad v Lužicích. Je vyčerpávajícím zdrojem informací, takže se z ní dozvíte o Lužicích úplně všechno. V současné době zde žije více než 2700 obyvatel, ještě před dvěma sty lety to bylo jen něco přes 500.

A my, Sokolové z Vídně, jsme se k nim přidali a stali se tak svědky jejich důstojné oslavy. Na jednom konci obce se seřadil průvod, který byl pestrou přehledkou lidových tradic, sportovní i kulturní činnosti obyvatel. Cílem byla vyzdobená sokolovna, v níž pak k účastníkům promluvil starosta Lužic Radovan Rutar, zazpíval lužický ženský pěvecký sbor a zatančily krojované děti i mládež.

Pozorovali jsme to veselé z postranního balkónu, kde pro nás byly vyhrazeny stoly, ochutnávali výtečné moravské koláče, a ti šťastnější, kteří toho dne nemuseli usednout za volant, také výborné moravské víno.

Den se nachýlil a nám nezbylo, než hodonínským pěkně poděkovat za krásné odpoledne. Neloučíme se však nadlouho - vřdyt už za měsíc budeme společně cvičit "Věrnou gardu" na stadionu v Praze.

ns

Mistrem ligy je Sparta

Dvě kola před koncem ligy si pražská Sparta zajistila mistrovský titul v domácí lize. Jejím soupeřem byla dlouho vedoucí Slavie Praha, odvěký spartanský rival. Slavné derby pražských es, které se konalo již po 137., zahájila na proslulém Letné lépe Slavie. První gól vsítil útočník červenobílých Dostálek, ovšem pak přišla rychlá odpověď hned v následující minutě. Slavie se psychicky složila a utrpěla drtivou a snad až příliš krutou porážku 5 : 1. Trenér slávistů Cipro po utkání prohlásil, že jeho tým v zápase udělal ostudu. Pražská Sparta dokázala, že poslední roky je králem na českých fotbalových trávnících a její fanouškové mohou jen doufat, že se jí bude dařit i na mezinárodních kolbištích. Zatím to ovšem vypadá, že na skutečnou evropskou špičku bohužel letenský tým ještě nemá. Jedním z důvodů je nepochybně skutečnost, že přes všechnen růst příjmů profesionálních fotbalistů v ČR, se zatím hráčům finančně vyplatí angažmá v cizině. (MaFr)

Neštěstí na atletice

Český sportovní svět začátkem května vzrušila zpráva, že na prvomájovém atletickém mítinku v Turnově byla smrtelně zraněna nadějná běžkyně týmu AC Slovan Liberec, teprve osmnáctiletá Zuzana Krejčová, kterou zasáhlo do hlavy, krku a horní části hrudníku letící kladivo hozené v rámci soutěže kladivářů. Policie celou záležitost ještě vyšetřuje, ale prozatím se zdá, že nedošlo k žádnému pochybení ze strany pořadatelů, jeden ze svědků si dokonce vzpomněl, že viděl trenéra nešťastného kladiváře, jak před hodem vyzývá skupinku dívek, aby se přesunuly mimo nebezpečnou oblast. Média připomínají, že k podobným tragickým událostem bohužel v atletickém světě dochází poměrně často - v dubnu podobným způsobem zahynul francouzský diskař Serge Avedissian, v roce 1983 v Čejkovicích přišel takt o život juniorský reprezentant Milan Novotný. (MaFr)

(MaFr)

Všesokolský slet Praha

22 - 29. 06. Sletové dny kultury
 27.- 28.06. Sletové dny vědy
 27. - 29. 06. Sletové dny sokolské všestrannosti a sportu
 30. 06. Sletový den turistiky
 30.06 - 02. 07. Hlavní sletové dny
 01.07.15,00hod. Program sletových skladeb na Strahově

30.VI. - 2. VII. PRAHA - XIII. všesokolský slet,
 autobusový zájezd, doprava a hotel se snídaní v centru Prahy, dvě noci
 1.345,00 ATS, info: Austro-Bohemia, tel.: 5263779

29.VI.- 2. VII. . PRAHA - XIII. všesokolský slet,
 4-denní autobusový zájezd
 pro cvičící - Sporthotel na stadionu ATS 1.700,00
 pro ostatní - hotel ve městě ATS 1.900,00
 inkl. cesta autobusem, 3x nocleh se snídaní
 možnost zajištění hotelu, vstupenek na slet, atd.
 info: SANOTOURS - Loppreis Zorika, 715 95 55, fax: 715 95 56

Češi mistry světa, Slováci stříbrní

Obrovským úspěchem pro česko-slovenskou hokejovou školu skončilo mistrovství světa v hokeji, které proběhlo v první polovině května v ruském St. Petěrburgu. Zatímco domácí mužstvo své fanoušky hanebně zklamalo a do závěrečných bojů vůbec nepostoupilo, slovenský a český tým se probíjeli až do společného, federálního finále. Čeští hokejisté sice obhajovali zlaté medaile z loňského mistrovství, ale příliš velké naděje se do týmu, ve kterém nastoupila řada reprezentačních nováčků, nekládaly. Tím spíše se neočekával podobný výsledek u Slováků, kteří loni skončili až sedmí. Mužstvo vedené nejlepším útočníkem celého turnaje Miroslavem Šatanem se ovšem vyznačovalo vynikajícím kolektivním duchem i obrovskou touhou po vítězství. V semifinále Slováci vyřadili velmi nebezpečné Fíny a český tým přehrál tvrdě až záluďně hrající mužstvo Kanady. Ve finále nakonec dominovala česká zkušenost nad slovenskou vůlí a bojovností a Česká republika v něm zvítězila poměrem 5 : 3. O výsledku však definitivně rozhodl až gól českého kapitána Reichla v 19. minutě třetí třetiny. I když slovenští hráči netajili své zklamání, jejich fanoušci je přesto přivítali jako skutečné mistry světa. Zatímco v České republice již bylo patrné, že veřejnost je hokejovými úspěchy posledních let dost namlsána, obyvatelé Slovenska slavili největší úspěch v dosavadní historii samostatného slovenského hokeje opravdu velkolepě. Za obrovský úspěch obou národů lze považovat skutečnost, že hokejový duel nevyvolal ani v jedné zemi nacionalistické vášně, a že většina fanoušků uměla sportovně ocenit i kvality mužstva protivníka. Ukázalo se, že Češi a Slováci snad již dokázali překonat vzájemnou hysterickou žárlivost a udrželi finálové utkání ve sportovním rámci. Kéž by byl tento výsledek trvalý. (MaFr)

Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku ZMĚNA ADRESY SDRUŽENÍ

Oznamujeme všem krajským spolkům a institucím,
 že od dubna 2000 má Sdružení Čechů a Slováků
 v Rakousku novou adresu: 1030 Viden, Sebastianplatz 3,
 středa 9-13 tel. 641 01 17

Místnosti v Drachengasse opouštíme z hospodářských důvodů a než získáme novou kancelář (pravděpodobně v X. okrese), naši jsme ochotou Školského spolku "Komenský" přechodně sídlo v budově na Sebastianplatz, kde už se řadu let schází k členským schůzím a kulturním podnikům některé odbočky Sdružení. "Sekretariát" Sdružení bude zatím "řádat" každou středu v měsíci (mimo školních prázdnin a svátků) v malé klubovně školy od 14. do 18,30 hod. Soubor SSČS : každou středu od 19,00 hod. v klubovně školy "Komenského", 1030 Wien, Sebastianplatz 3.

TISKÁRNA SLÁDEK ZNOJMO
 ofsetový tisk • barevné kopírování
 • grafické studio •
 Rudoleckého 23, CZ - Znojmo
 tel./fax 0624/22 57 30
 e-mail: info@tiskarna-sladek.cz
 www.web.lol.cz/tiskarna-sladek/

MS

v hokeji v Čechách

Kromě zlatých medailí se České republice podařilo získat i výborný úspěch na poli sportovní diplomacie - delegáti kongresu Světové hokejové federace, konaného u příležitosti mistrovství světa v St. Petersburgu rozhodli, že pořadatelem mistrovství v roce 2003 se stane Česká republika. Nejvýznamnější fakt, který nakonec vychýlil mísku vah na stranu ČR, byl patrně slib, že bude v Praze vybudována nová zimní hala. Při definitivním rozhodování podpořilo Českou republiku jako pořadatele celkem 77 hlasujících, konkurenční Lotyšsko obdrželo pouze 25 hlasů. (MaFr)

Hokejisté obhájili titul mistrů světa

V historicky prvním finále světového šampionátu mezi Českem a Slovenskem hokejová reprezentace zvítězila 5:3 a potřetí od rozpadu federace získala titul mistrů světa. Před turnajem podceňované mužstvo obhájilo vítězství z loňského roku. V devíti zápasech cesty šampionátem prohrálo jediný zápas s Finskem. Bezprostředně po napínavém zápase mnohé hokejisty zmohly emoce. Útočník Václav Prospal, který jen kvůli zranění přišel o zlato z olympiády v Naganu, se ještě na ledě rozplakal. "Mámo, táto, vezu domů zlato!" křičel Prospal. Vypjaté utkání sledovaly davы lidí v ulicích českých i slovenských měst. V Praze na Staroměstském náměstí se sešlo kolem deseti tisíc fanoušků. Lidé, kteří trpěli horkem, hasiči polévali vodou. Na bratislavském náměstí SNP sledovalo hokejový zápas přes dvacet tisíc příznivců. Triumf vítězného týmu provázely i individuální úspěchy. Roman Čechmánek byl vyhlášen nejlepším brankářem turnaje a dostal se i do All Star týmu. Stejně jako obránce Michal Šýkora a útočníci Jiří Dopita a Tomáš Vlasák. Stále tak trvá neúspěšnější období české hokejové historie. Reprezentace za posledních pět let vyhrála olympiádu a tři mistrovství světa. Poprvé vítězný tým trénoval Josef Augusta. Bývalý kouč Ivan Hlinka viděl finále z tribuny.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

úředních listin, dokladů ... a tlumočení
Mag. Zdena Sklenar, Stuwertstrasse 8/21,
1020 Vídeň, tel./fax 7268562
Mobiltel. 0664/2803787
Privat tel/fax: 02674/89302.
E-mail: sklenar@eunet.at

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů aj. Dr. Dietmar Koller,
Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf, Práče:
Riemerg. 7, 1010 Vídeň, tel.02235/44637,
mobil 0676/37 62 117, práce 01/515 28-
444, e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at,
http://koller.cjb.net

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-
Slavik-Str. 3/1/10. Tel./fax: 2908809

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, smluv, úřed. listin a
tlumočení. Dr. Milan Košíček, 1030
Vídeň, Salesianerg. 17. Tel./fax: 714 07
27, 0664/2537951. E-mail: m.kosicek
@magnet.at

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech
otázkách pojištění a financování. Rychle-
spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985
9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg
46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ

nabízí Pension Jelínek, tři dvoulůžkové
pokoje s příslušenstvím, parkování v
zahradě. Metro-trasa B. Jaroslav Jelínek,
Armády 864, Praha 5 - Stodůlky. Tel/fax:
004202/6514827.

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi -
hrájeme pro radost z pohybu - informace
N. Štěrbová, tel. 710 90 13.

"BÖHMISCHE MEHLSPEISEN"

Zemek v Mondsee (Herzog-Odilostr.16) u
Salcburku Vám nabízí pravé české zákusky,
dorty, čaj, pečivo, Budvar a Plzeň.....
Tel./Fax: 06232 - 4899, priv. 06232 4227

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Sedá, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

STAVÍTE NEBO OPRAVUJETE V ČR?

Vypracování veškeré projektové dokumentace, zastoupení při jednáních na
stavebních úřadech, stavební dohled a bezplatné porady v otázkách staveb-
ních předpisů, zákonů a technických problémů nabízí D.I. Jiří Šiklar,
Neumistergasse 7/1/18, 2500 Baden, Tel.:02252/24543

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek,
Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

SANO TOURS

Reisebüro Lopreis Zorika, Vídeň 3,
Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa
letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Rímskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“ Tschechische Erlöserkirche

1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvě-
cený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve
14.30.

Škola ministrantů:

první sobotu v měsíci od 17.00 hod.

Rímskokatolická

Katedrála sv. Štěpána

Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

SPOLEHLIVÁ ČESKA

vypomůže rodině v hlídání 1 dítěte i
celodenně nebo jako pečovatelka o starší
nemocnou osobu + výpomoc v
domácnosti. Zn. bydlim ve Vídni,
tel. 802 88 78

PRAHA-HOSTIVÁŘ. pronajmu na delší
dobu nově zařízený 1+1, 43m² s
příslušenstvím, telefon. V dosahu MHD a
nákupního centra. Cena a délka pronájmu
dohodou. Volný od 3/2000. Seriózní
nabídky. Tel. 01/272 93 29.

WÜSTENROT

Stavební, úrazové, životní aj. pojištění také
podle vašeho přání vám zajistí KADLEC
JOSEF. Tel.: 0699/19413827 n.
0676/4613274.

MORAVANKA

bez závazků, finančně zajištěná pobytem
částečně ve Vídni, hledá přátelství intel.,
charakt., muže z Vídne nad 50 let. Značka:
Kultura a cestování

PENSION METRO FLORA

Praha - Vinohrady, nabízí ubytování
na úrovni. Garáž, sleva pro krajany.
Tel/fax: 00420 2 72742433
Tel/fax: 00420 2 9942395

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a
pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11,
Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel.
406 99 41

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a orto-
pedický chirurg, Vídeň 11, roh Simme-
ringer Hauptstr. – Kopalgasse 1/3/3. Tel
74 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař,
ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel.
319 25 73.

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb.
ortopédka, též dětská. Vídeň 5,
Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař
pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Ze-
linkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Pavol Mazanik, zubní lékař
Ordinace Etrichstr. 15, Vídeň 11
Tel. 941 91 17

MMag. Ladislav Nykl Ph.D.,
psychoterapeut, psychologické poraden-
ství, zajímavé pohovorové semináře,
praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523
57 44 n. 0676/5194833.
E-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
http://members.aon.at/nykl

MUDr. Kamila Hajek, soukromá
léčba homeopatií. Ada Christengasse
2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

MUDr. Dorota Stefanovic, choroby
kožní, zástupkyně primářky v Alergie
Ambulatorium, Rennweg 28, Vídeň.
Ordinace: pátek, 14-19.00, Alte Poststr.
38-40/2/205, 2410 Hainburg. Tel/fax
02165/6788

Rímskokatolický kostel „Panny Marie na nábřeží“ Kirche Maria am Gestade

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12
Mše sv. každou neděli
a zasvěcený svátek v 8.30 h

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň
17, Ottakringerstr.82, tel.486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.00

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin:
předělavky, vlastní výroba (též z doneseného
materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88,
tel. / fax 604 54 85

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o
nákup českých malířů. Zprostředkování
bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7,
Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81,
mobil 0664/3566676.

ČESKY MLUVÍCÍ PŘÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schloßelgasse 18,
záznamník/fax 402 32 99. Vychází měsíčně. Bankovní spojení Bank Austria,
č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller
und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080
Wien, Schloßelgasse 18, Tonband/Fax 402 32 99. Erscheint monatlich.
Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung. Bankverbindung: Bank
Austria, Kontonummer 683 035 901. e-mail: kulturklubcs@EUnet.at

Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusí být vždy
shodné s názorem redakce. - Nevyžádané rukopisy se nevracejí. -
Redakce si vyhrazuje právo krátit a upravovat zasláné články po stránce
gramatické a slohové.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

14. 6. Český den na "Wirtschaftsuniversität Wien".
České centrum zajišťuje společně s obchod-
ním oddělením ZÚ hudební vystoupení cim-
bálové muziky z Luhačovic, prezentace čes-
kých firem, informace o turistických zajíma-
vostech a o kulturních akcích v ČR.

17. - 18. 6. 2000 Český Krumlov - slavnost růže
Přihlášky a info Austro-Bohemia,
Fax: 8123650 nebo tel:523779

18. 6. Sokolská župa rakouská společně
s Tělocvičnou Jednotou Sokol Vídeň X
zahájí provoz nové sokolské tělocvičny ve
Vídni X., Angeligasse 21.
Neděle, 18. června 2000 od 9:30 hodin -
Den otevřených dveří v Sokolovně

20. - 29. 6. 20,00 Ferdinand Raimund - Moisasurs
Zauberflucht divadlo Brett tel: 587 06 63,
fax: 586 91 55,
theaterbrett\Eunet.at, www.theaterbrett.at

21. 6. Svátek hudby. České centrum zajišťuje po-
dobně jako loni účast české hudební skupi-
ny na hudebních akcích konaných ve všech
prostorách Francouzského institutu ve
Vídni.

21. 6. 17.00 hod., sólový koncert Jozef Dodo
Šošoka, akustická hudba pro bicí, percussi-
on, symfonické zvony, 18 naladěných

gongů. Pořádá Slovenský institut ve Vídni
v zahradě Francouzského institutu, Palais
Clam-Gallas, Währinger Str. 30, 1090
Vídeň.

22. - 25. 6. Okresní muzeum Mladá Boleslav
srdečně zve na Setkání krajanů z Mladobo-
lesavska. Informace a přihlášky zasílejte
prosím do 30.04. na adresu:
Okresní muzeum PhDr. Jaromír Jermář,
293 01 Mladá Boleslav - hrad, ČZ, tel:326
25616, fax: 326 22542

17. - 22. 7. Kath. Mission für Tschechen
připravuje Neusiedler See prázdniny pro
mládež 13 -18 let, přihlášky p. Pavla
Carmicato ve škole Komenský a kostele
Nejsvětějšího vykupitele.

9. - 13. 8. světový kongres SVU Washington
USA,
kontakt: SVU prezident Míla Rechcigl,
tel.: 301-991-722

26. - 29. 10. Česká pouť do Říma - Itálie
hlavní pouť k slavení Velkého jubilea
cesta letadlem, hotel s polopenzí, česko-
německý průvodce, cena: ATS 9.800,-,
záloha: ATS 2.000,- (pro mládež sleva
podle počtu),
organizace: Pass. Pavla Carmignato
Novotny, Informace a přihlášky: Katolická
Missipn für Tschechen, Hagenmüllergasse
31, 1030 Wien